

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Är K3 en svensk version av IFRS?

En jämförelse mellan IFRS och K3

Angelica Andréasson

Ellen Andersson

Kandidatuppsats externredovisning
Handledare: Märta Hammarström
Handelshögskolan Göteborg VT 2013

Förord

Det har varit lärorikt samt intressant att jämföra två regelverk, ett internationellt och ett nationellt. Genom denna jämförelse har vi inte bara fått en stor förståelse för de båda regelverken och utan även harmoniseringen som pågår i skrivandes stund.

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Märta Hammarström. Ditt stöd har varit till stor hjälp och vi har kunnat fråga dig om råd. Tack även till de medläsare som läst igenom och gett oss bra feedback. Till sist vill vi tacka varandra för ett ytterst bra samarbete!

Göteborg 27 maj 2013.

Angelica Andréasson

Ellen Andersson

Sammanfattning

**Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet.
Kandidatuppsats inom externredovisning, VT 2013.**

Författare: Angelica Andréasson och Ellen Andersson

Handledare: Märta Hammarström

Titel: Är K3 en svensk version av IFRS? En jämförelse mellan IFRS och K3

Bakgrund och problem

K3 är det nya svenska huvudregelverket vars syfte är att vara ett förenklingsregelverk till IFRS för svenska onoterade företag. Skillnader mellan dessa regelverk kommer att spela stor roll i koncerner där vissa företag kommer tillämpa K3 och andra IFRS vilket leder till sammanslagningsproblem. Detta är även ett problem för intressenter som behöver veta om dessa skillnader för att kunna bedöma ett företag korrekt.

Syfte

Syftet med arbetet är således att jämföra de två regelverken för att förenkla för både användare samt intressenter. Det kan även vara viktigt att veta varför dessa skillnader faktiskt existerar.

Avgränsningar

För att ha ett hanterbart ämnesområde har vi valt att avgränsa endast till koncernnivå och inte juridisk person. Vi har även valt ut de standards vi anser innehålla flest och mest relevanta skillnader.

Metod

En jämförelse mellan regelverken har genomförts vilket vi sedan skrivit en diskussion utifrån. Vi har främst läst i regelverk samt branschtidningen Balans men även kompletterat med andra artiklar från databasen FAR Komplet.

Resultat och slutsatser

IFRS är ett mer komplext regelverk än K3 men vissa delar av K3 är svåra att förstå trots att det ska vara ett förenklingsregelverk. Vi har kunnat identifiera en hel del skillnader, dock är de av olika storlek och karaktär. Många skillnader beror på att K3 ska vara förenklat i jämförelse med IFRS samt att traditioner angående redovisning skiljer sig åt länder emellan.

Förslag till fortsatta studier

Förslag till fortsatta studier skulle kunna vara en jämförelse mellan IFRS och amerikanska GAAP. Annat förslag till fortsatta studier skulle vara att gå in på djupet i K3 och ställa sig frågan: Är K3 verkligen ett förenklingsregelverk?

Nyckelord: K3, IFRS, BFN, IASB, FAR.

Ordlista

BFN	Bokföringsnämnden
BFNAR	Bokföringsnämndens Allmänna Råd
FAR	Föreningen Auktoriserade Revisorer
FASB	Financial Accounting Standards Board
GAAP	General Accepted Accounting Principle
K3	BFNAR 2012:1
K4	IFRS
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Committee
IFRIC	International. Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
IL	Inkomstskattelagen
RFR	Rådet för Finansiell Rapportering
RR	Redovisningsrådet
SIC	Standing Interpretations Committee
SME	Small and Medium-sized Enterprises
ÅRL	Årsredovisningslagen

Innehållsförteckning

1. Inledning	8
1.1 Bakgrundsbeskrivning	8
1.2 Problemformulering	9
1.3 Syfte	9
1.4 Frågeställning	9
1.5 Avgränsningar	10
2. Metod	11
2.1 Tillvägagångssätt	11
2.2 Vetenskapligt förhållningssätt	12
2.3 Datainsamlingsmetod	13
2.4 Giltighetsanspråk	13
2.5 Källkritik	14
3. Referensram	15
3.1 Redovisningens utveckling och syfte	15
3.1.1 Redovisningens historia och utveckling	15
3.1.2 Redovisningens syfte	15
3.2 IASBs IFRS projekt	16
3.3 Bokföringsnämndens K-projekt	16
3.4 Principbaserad redovisning	17
3.5 Definitioner	18
3.5.1 Tillgång	18
3.5.2 Skuld	18
3.5.3 Intäkt	18
3.5.4 Kostnad	18

4. Jämförelser	19
4.1 Rörelseförvärv	19
4.1.1 IFRS 3 Rörelseförvärv	19
4.1.2 Jämförelse Rörelseförvärv IFRS 3 och K3 kapitel 19	19
4.2 Samarbetsarrangemang	20
4.2.1 IFRS 11 Samarbetsarrangemang	20
4.2.2 Jämförelse Samarbetsarrangemang IFRS 11 och K3 kapitel 15	21
4.3 Materiella anläggningstillgångar	21
4.3.1 IAS 16 Materiella anläggningstillgångar	21
4.3.2 Jämförelse IAS 16 Materiella anläggningstillgångar och K3 kapitel 17	21
4.4 Ersättningar till anställda	22
4.4.1 IAS 19 Ersättningar till anställda	22
4.4.2 Jämförelse Ersättningar till anställda IAS 19 och K3 kapitel 28	22
4.5 Effekterna av ändrade valutakurser	23
4.5.1 IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser	23
4.5.2 Jämförelse Effekterna av ändrade valutakurser IAS 21 och K3 kapitel 30	24
4.6 Nedskrivningar	24
4.6.1 IAS 36 Nedskrivningar	24
4.6.2 Jämförelse Nedskrivningar IAS 36 och K3 kapitel 27	25
4.7 Immateriella tillgångar	25
4.7.1 IAS 38 Immateriella tillgångar	25
4.7.2 Jämförelse Immateriella tillgångar IAS 38 och K3 kapitel 18 samt 19	26
4.8 Finansiella instrument	27
4.8.1 IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering	27
4.8.2 Jämförelse Finansiella instrument IAS 39 och K3 kapitel 11 samt 12	27
4.9 Förvaltningsfastigheter	28
4.9.1 IAS 40 Förvaltningsfastigheter	28
4.9.2 Jämförelse Förvaltningsfastigheter IAS 40 och K3 kapitel 16	28
4.10 Jord- och skogsbruk	28
4.10.1 IAS 41 Jord- och skogsbruk	28
4.10.2 Jämförelse Jord- och skogsbruk IAS 41 och K3 kapitel 34	28

5. Diskussion	30
5.1 Rörelseförvärv, Immateriella tillgångar samt Nedskrivningar	30
5.1.1 Skillnader	30
5.1.2 Rörelseförvärv	31
5.1.3 Försiktighet	31
5.1.4 Goodwillposten ökar	32
5.1.5 Bestämbar och obestämbar nyttjandeperiod	32
5.1.6 Färre nedskrivningar	33
5.2 Samarbetsarrangemang	33
5.3 Materiella anläggningstillgångar	33
5.3.1 Komponentavskrivning	34
5.4 Ersättningar till anställda	35
5.5 Effekterna av ändrade valutakurser	35
5.6 Finansiella instrument	36
5.7 Förvaltningsfastigheter	37
5.7.1 Komponentavskrivning	37
5.8 Jord- och skogsbruk	38
5.9 IFRS och K3	38
5.9.1 IFRS komplexitet	39
5.9.2 Ett förenklat K3	39
5.9.3 Oron över K3	40
5.9.4 Framtidens regelverk	41
5.10 Varför finns det skillnader mellan regelverken?	41
6. Slutsats	43
6.1 Slutsats	43
6.1.1 Skillnader mellan IFRS och K3	43
6.1.2 Varför finns det skillnader mellan regelverken?	44
6.1.3 Framtidens redovisning	44
6.2 Förslag till fortsatta studier	45
Källförteckning	46

1. Inledning

I detta inledande kapitel beskrivs bakgrunden till ämnet. Här belyser vi även vår frågeställning samt syftet med arbetet. Avslutningsvis går vi igenom vilka avgränsningar vi valt att göra.

1.1 Bakgrundsbeskrivning

Redovisning är en komplex del av ett företags verksamhet. Det finns mycket lagar, regler och normer att förhålla sig till vilka dessutom är utgivna av olika normgivare. Den svenska redovisningen domineras nuförtiden av de så kallade K-regelverken vilka är tänkta som en förenkling och sammanfattning av gällande regleringar. Dock är noterade koncerner som verkar på en europeisk marknad tvungna att tillämpa de internationella regleringarna IFRS, International Financial Reporting Standards.

IFRS innehåller redovisningsstandarder vilka är utgivna av den normgivande organisationen IASB, International Accounting Standards Board som bildades 2001. IASBs syfte är att verka för en harmonisering av redovisningen i världen. Det är en oberoende organisation som består av revisorer och representanter från näringslivet (iasplus.com). IFRS är de regleringar vilka har getts ut efter bildandet av IASB 2001 medan de regler som benämns IAS, International Accounting Standard, är utgivna innan 2001. De är dock fortfarande gällande om de inte har ersatts av någon nyare IFRS. Inom EU antogs 2002 ett direktiv som säger att alla noterade bolag skall tillämpa IFRS i koncernredovisning från och med 2005 (Smith 2006).

Den svenska årsredovisningslagen (2 kap. 2§) anger att företag skall upprätta redovisning enligt god redovisningssed. De nya K-regelverken är till för att förenkla för företagen att förhålla sig till god redovisningssed. K3 är tänkt att vara huvudregelverket inom svensk redovisning från och med 2014. Detta regelverk skall användas av större företag som inte tillämpar IFRS, alltså inte är noterade. K3 är ett allmänt råd från Bokföringsnämndens allmänna råd och benämns *BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning*. K2 är ett alternativ för mindre företag att tillämpa istället för K3 och innehåller betydande förenklingar så som schablonregler med tydliga gränser, färre valmöjligheter, färre tilläggsupplysningar samt regler som ligger nära skattelagstiftningen. Små enskilda näringsidkare vilka upprättar förenklade årsbokslut ska följa K1 (PwC 2012).

Regelverket K3 är principbaserat vilket innebär att det är mer öppet för tolkning. Regelverket K2 är till skillnad från K3 regelbaserat. Detta är således enklare att applicera för mindre företag med mindre kunskap om redovisning. K3 är som sagt principbaserat, liksom IFRS, vilka endast ger vägledning och således kräver en högre kunskap för att tillämpa på ett korrekt sätt (Marton mfl. 2012). Större företag är oftast mer komplexa och då skulle ett regelbaserat regelverk inte ge den rättvisande bild som krävs av ÅRL (2 kap. 3§).

1.2 Problemformulering

Efter den 31 december 2013 skall K2 eller K3 tillämpas av aktiebolag, ekonomiska föreningar samt onoterade koncerner. Noterade koncerner däremot skall använda sig av det internationella regelverket IFRS. Det finns således en skillnad i hur koncerner kommer att redovisa beroende på om de är noterade eller ej. Skillnaderna mellan dessa regelverk kan spela stor roll då det finns bolag i koncernen som kommer använda sig av K3 och sedan kommer koncernredovisningen vara upprättad enligt IFRS.

När man upprättar en koncernredovisning kan det då uppstå svåra sammanslagingsproblem i och med att man värderat på olika sätt i de olika bolagen. Problemen uppstår då regelverken har olika syn på värdering av exempelvis tillgångar. Regelverken sägs vara liknande men K3 är inte en kopia av IFRS vilket gör att det finns skillnader man bör vara medveten om. Det är dessa skiljaktigheter vi vill belysa genom att skriva denna uppsats. Vi ska jämföra de två regelverken med varandra och finna de olikheter vilka är av väsentlig betydelse för användare och intressenter. En intressant infallsvinkel är dessutom varför dessa skillnader finns och hur det kommer sig att BFN har valt att inte rakt av kopiera IFRS. Vad gör att BFN har valt att förändra vissa delar av regelverket?

Vi saknar en beskrivning av skillnader mellan svenska och internationella regelverk. Skillnader som faktiskt kan spela stor roll när man ska förhålla sig till god redovisningssed. Det är även betydelsefullt för intressenter att få olikheter belysta så de kan få ett relevant beslutsunderlag att grunda sina framtida beslut på.

1.3 Syfte

Syftet med denna uppsats är att belysa skillnaderna mellan regelverken för att förenkla för användare och intressenter. I och med att vi 2014 inför K3 i Sverige och inte valt att implementera full IFRS betyder detta således att det finns skillnader mellan regelverken och det är dessa vi vill åskådliggöra. Vi vill främst belysa de standards som faktiskt, i jämförelse med K3, innehåller väsentliga skillnader. Vi ska även undersöka varför dessa skillnader finns.

1.4 Frågeställningar

- Vilka skillnader finns mellan de två regelverken IFRS och K3?
- Varför finns dessa skillnader?

1.5 Avgränsningar

Vi har valt att göra avgränsningar i detta arbete på grund av att vi vill ha ett hanterbart ämnesområde att arbeta utifrån. Vi kommer endast gå in på koncernnivå i regelverken och inte in i juridisk person där det finns ännu fler skillnader. Detta på grund av att vi vill identifiera skillnaderna mellan K3- och K4-företag där K4 är noterade koncerner som måste använda sig av IFRS medan K3 är icke noterade koncerner. Vi väljer således begränsningen att endast belysa skillnaderna i regler för noterade och icke noterade koncerner.

Begränsningar har även gjorts i vilka standards som vi ska behandla och analysera i detta arbete. För att få fram de standards som innehöll de mest väsentliga skillnaderna så gick vi igenom alla översiktligt för att sedan begränsa oss till följande standards och således då även motsvarande kapitel i K3:

- Rörelseförvärv
- Samarbetsarrangemang
- Materiella anläggningstillgångar
- Ersättningar till anställda
- Effekter av ändrade valutakurser
- Nedskrivningar
- Immateriella tillgångar
- Förvaltningsfastigheter
- Finansiella instrument
- Jord- och skogsbruk

Övriga standards kan även de innehålla skillnader men dessa anser vi vara irrelevanta i jämförelse med de vi begränsat oss till.

Vi har dessutom valt att inte ta med skillnader mellan IFRS och ÅRL, RR, RFR samt BFNAR (undantag K3, BFNAR 2012:1). Således skall vi endast klarlägga skillnaderna mellan IFRS och K3. Tolkningar så som IFRIC och SIC har vi också valt att bortse från.

2. Metod

Metodavsnittet inleds med tillvägagångssättet för denna uppsats. Sedan följer en förklaring för det vetenskapliga förhållningssätt vi valt samt en motivering för vald datainsamlingsmetod. Även giltighetsanspråk och källkritik finns med i detta andra kapitel.

2.1 Tillvägagångssätt

Som ett första steg i processen började vi skriva på det första kapitlet, vilket vi valt att kalla inledning. Detta kapitel innehåller bland annat bakgrundsbeskrivning, problemformulering, syfte och frågeställningar. Att börja från början ansåg vi vara en lämplig strategi på det sätt att då fick vi syftet samt frågeställningar klarlagda vilket hjälpt oss när vi sedan gick över till övriga kapitel. Att få fram en relevant bakgrundsbeskrivning var också till hjälp till när vi sedan skulle börja skriva på referensramen, det tredje kapitlet. Vi visste då vad vi tyckte var relevant att ha med, efter att vi skrivit bakgrundsbeskrivningen. Även avgränsningar är med som en del av första kapitlet och detta var ett av de första stegen i denna uppsats. För att hålla denna undersökning relevant och i lagom omfattning är avgränsningen en viktig del. Det vi valt att bortse ifrån anser vi vara mindre relevant och vissa standards har vi helt valt att abstrahera då dessa knappt innehöll skillnader.

Därefter påbörjades arbetet med den teoretiska referensramen, vilket är det tredje kapitlet, där vi beskrev redovisningens historia och syfte samt bakgrunden till K3 och IFRS. En teoretisk referensram är utgångspunkten i arbetet och syftar till att ge förståelse hos läsaren inför den fortsatta diskussionen kring ämnet i resterande del av rapporten.

Det andra kapitlet är detta kapitel vilket innehåller och således kallas metod. Man kan inte slutföra avsnittet angående metod innan man fullbordat hela uppsatsen men vi påbörjade arbetet med metoden tidigt för att sedan ha möjlighet till att fylla på under tidens gång. Det är i detta kapitel olika vetenskapliga förhållningssätt behandlas, hur vi gått till väga för att skriva denna uppsats samt hur vi samlat in data. Denna data har vi sedan bearbetat och analyserat för att kunna skapa information. Metodböcker hjälpte oss på traven i detta kapitel om hur vi kan förhålla oss till data samt om vi genomfört en kvalitativ eller kvantitativ undersökning.

Efter detta kom processen med att jämföra och analysera de två regelverken igång. Vi utgick från IFRS och letade upp motsvarande kapitel i K3 vilka vi sedan noggrant undersökte för att identifiera skillnader. Vi började således med den första av våra två frågeställningar, vilken är vår huvudsakliga frågeställning. Nästa steg var att gå in på vår andra frågeställning angående varför dessa skillnader vi precis belyst faktiskt finns. För att finna grund till detta lästes remisser på K3- regelverket samt artiklar om ämnet. Detta gav oss en bra start och vi kunde utifrån dessa även dra egna slutsatser i diskussionen angående varför skillnaderna finns eller inte finns. Kapitlet diskussion blev således ett naturligt steg.

Mycket arbete som kom härnäst handlade om att finjustera och lägga till ytterligare fakta genomgående i hela uppsatsen. För att få undersökningen så bra som möjligt hade vi ett antal medläsare till hands vilka läste och gav bra feedback på vad vi skrivit. I detta skede hade vi även god hjälp av vår handledare som hjälpte oss på rätt väg samt gav både positiv och negativ kritik.

2.2 Vetenskapligt förhållningssätt

Det finns två förhållningssätt inom vetenskapen på det material man får fram, positivism och hermeneutik. Positivism är information som inte är påverkad av egna tolkningar utan är den verkliga sanningen. Hur många undersökningar man än gör på ämnet så får man alltid samma resultat, således ligger oftast statistiska undersökningar till grund för detta. Det är enligt Arbnor och Bjerke (1994) testad och systematisk erfarenhet och ingen lössläppt spekulation. Hermeneutik däremot speglas av känslor och personliga värderingar. Man får tolka verkligheten på sitt egna sätt utifrån sina personliga erfarenheter och på så sätt får man en förståelse om ämnet (Andersen 1998). Hermeneutiker kallas därför tolkare då de vill veta innebörden och inte absolut den sanna sanningen (Arbnor och Bjerke 1994).

Vi kommer i vårt arbete att använda oss av de båda förhållningssätten på så sätt att de skillnader vi belyser mellan regelverken är de som faktiskt finns, hur många gånger en sådan här undersökning än kommer att göras kommer skillnaderna alltid vara desamma. Men samtidigt kommer vi, då detta är principbaserade regelverk, behöva göra våra egna tolkningar av skillnaderna. De skillnader vi anser vara mest väsentliga utgår från våra egna erfarenheter och andra skulle kunna finna att andra skillnader är mer betydelsefulla än just de vi tar upp. En tolkning av regelverken är vad denna skrivbordsundersökning syftar till att påvisa och hermeneutik betyder just tolkning.

Våra egna tolkningar kommer också att prägla vår andra frågeställning där vi belyser varför dessa skillnader finns. Vi har i det avsnittet använt oss av artiklar inom området men även dragit våra egna slutsatser. Remissvar på K3 är synpunkter på regelverket från olika instanser i samhället och även detta har vi utgått från i vår analys. Att se till remisser ger oss en god uppfattning om vad andra instanser anser om regelverken och vi kan då dra våra egna slutsatser både utifrån egna tankar samt utifrån kommentarer. Vår uppsats kommer således att präglas mest av det hermeneutiska förhållningssättet.

Den hermeneutiska cirkeln har stegvis ökat vår förmåga att arrangera ihop vår egen kunskap med data vi samlat in under tidens gång. Cirkeln handlar om att placera kunskapen i ett sammanhang för att öka förståelsen och se allt som en helhet. Detta är en process som aldrig tar slut, den är på så sätt oändlig och kallas därför den hermeneutiska cirkeln. Holme och Solvang (1997) beskriver i sin bok angående forskningsmetodik hur denna cirkel visar att material kan i början när de är obearbetat ge ett förvirrande intryck. Allt eftersom man arbetar sig igenom materialet och lyckas strukturera upp informationen så får man lättare en helhetsbild av arbetet. Holme och Solvang (1997) anser att man när man arbetat sig igenom informationen så mynnar det ut i en slutprodukt, i vårt fall denna uppsats, vilken är vår

tolkning och uppfattning om informationen vi bearbetat under tidens gång. Att skriva en uppsats kan liknas vid att lägga ett pussel. Först börjar vi med endast vår egen kunskap och fördomar, helt utan helhetsbild (Holme och Solvang 1997). För att förstå syftet måste man lägga klart hela pusslet och först då får man fram motivet vilket från början bara var en enda röra.

2.3 Datainsamlingsmetod

Vi lever i en komplex och varierande verklighet och det krävs mer än en metod för att fånga verkligheten på rätt sätt enligt Holme och Solvang (1997). I samhällsvetenskaplig forskning skiljer man således på två typer av undersökningsmetoder, den kvalitativa metoden och den kvantitativa metoden. Den kvalitativa metoden kallas även hermeneutik vilket vi beskrivit mer ovan. Djupare analyser tillämpas genom exempelvis intervjuer, observationer eller fallstudier. Den kvantitativa metoden handlar om att pröva hypoteser, samla ihop samt analysera fakta vilket representerar positivismen. Således sammanställer man statistik vilken man sedan analyserar. Båda metoderna har gemensamma syften, de syftar till att ge en djupare förståelse inom det valda ämnet (Holme och Solvang 1997). Det är dock två olika sätt att nå dit och de båda sätten lämpar sig mer eller mindre bra för olika typer av data och beroende på vad för undersökning som skall göras.

Då vi genomfört en skrivbordsundersökning har den kvalitativa metoden lämpat sig bäst då vi har undersökt regelverken och sedan analyserat skillnaderna mellan dessa. Denna metod har gett oss en djupare förståelse inom vårt område vilket vi behövde för att fullborda denna uppsats. Den kvalitativa metoden gav oss ett sätt att komma nära in på det problem vi ville undersöka. Vi fick således en möjlighet att finna orsaker bakom varför dessa olikheter finns.

För att kunna besvara våra frågeställningar krävdes en insamling av relevant litteratur. Vi valde att i bibliotekets databaser söka reda på lämpliga böcker samt artiklar för att först få en bra grund att stå på och sätta oss in i ämnet. Sökord vi använt oss av är bland annat IFRS, IAS, K3, goodwill, komponentavskrivning, och förvaltningsfastigheter. Databasen FAR Komplet har utgjort grunden för vårt sökarbete då vi funnit mycket relevant information i den. Både i form av artiklar, bland annat ur tidningen Balans, samt alla standards vi utgått från i vår jämförelse. Böcker vi främst använt oss av har innehållit kommentarer på regelverken där vi då med hjälp av dessa fått en uppfattning om huruvida skillnader faktiskt finns i respektive standard. Vi har utgått från IFRS och sedan jämfört med motsvarande kapitel i K3. Vi har läst igenom, analyserat samt jämfört dessa och på så vis samlat in mängder av data vi sedan i vår uppsats omvandlat till användbar information.

2.4 Giltighetsanspråk

Ett giltighetsanspråk anger hur vår datainsamling fungerat genom begreppen validitet och reliabilitet. Man behöver ha både god validitet och reliabilitet för att uppnå bra resultat då detta ger relevans respektive tillförlitlighet till den informationen man samlat in. Detta påvisar

hur bra kvalitet ett framtaget forskningsresultat har (Andersen 1998). En hög reliabilitet anser vi ha då vi utgått från regelverk i vår jämförelse och det är ytterst viktigt att ha hög tillförlitlighet till innehållet i en uppsats. Vid en hög reliabilitet är överensstämmelsen mellan olika mätningar hög. Validitet innehåller giltighet samt relevans på den insamlade data man fått fram (Andersen 1998). Giltigheten anger hur bra mätningen stämmer överrens med det sanna värdet medan relevansen beskriver i hur hög grad vår framtagna data överensstämmer med vår frågeställning (Andersen 1998).

2.5 Källkritik

Att ha ett kritiskt förhållningssätt är viktigt för att trovärdigheten på undersökningen skall vara god. Man måste förhålla sig kritisk till alla delar i materialet man använder sig av. Att reflektera varifrån informationen man fått fram kommer är viktigt, samt från vem och när informationen är hämtad. Information från exempelvis remisser och andra kommentarer till regelverken kan vara vinklad och det är lämpligt att veta till vilket syfte upphovsmannen skrev den texten. Detta bör uppmärksammas både av oss som författare och vi bör även förmedla detta vidare till läsaren. Vissa synpunkter från remissvaren har tagits till hänsyn innan de släppt det nya K3, detta är också viktigt att ha i beaktande när man läser remissvaren då viss kritik är åtgärdad av BFN.

När vi ser till olika källor har vi ansett att det varit viktigt att de som skrivit kommentarer och remissvar är personer samt instanser vi anser ha hög tillförlitlighet. Tidningen Balans är en branschtidning vilken har hög trovärdighet av många praktiker i landet och således anser vi detta vara en mycket bra källa.

3. Referensram

Detta kapitel syftar till att ge läsaren en ökad förståelse för ämnet och de begrepp samt uttryck vi använder oss av i resterande del av uppsatsen. Även historia finns med som en inledning på det tredje kapitlet.

3.1 Redovisningens utveckling och syfte

3.1.1 Redovisningens historia och utveckling

Det finns två civilrättsliga redovisningstraditioner som kännetecknar de industrialiserade ländernas utveckling inom området redovisning, den kontinentala och den anglosaxiska traditionen. Den kontinentala traditionen omfattade framförallt länderna i Västeuropa samt Japan, förutom Storbritannien, Holland och Irland. Den anglosaxiska traditionen influerade USA, Storbritannien, Holland och Irland (Smith 2006). Största skillnaden mellan de två traditionerna är främst att den kontinentala är baserad på lagar medan den anglosaxiska är baserad på normer och praxis. Den anglosaxiska traditionen ansåg att man via lagar och regler inte kunde få en rättvisande bild av företagets redovisning då alla företag är så pass olika. I Sverige har en hög koppling mellan redovisning och beskattning alltid funnits, vilket speglas av den kontinentala traditionen.

Den anglosaxiska har övermannat mycket av den kontinentala efter den så kallade IAS revolutionen (Smith 2006). Man har insett att man inte kan reglera allt i lagar för att få den mest rättvisande bilden. I Sverige har vi alltid haft vår redovisning riktad främst mot intressenter så som borgenärer och staten, på grund av deras skatteintresse. Detta har inneburit att vi haft lagar om högsta tillåtna tillgångsvärden men även skattelagar om lägsta tillåtna tillgångsvärden. Detta ger på tillgångar ett stort spelrum där frågan om vad som är det sanna verkliga värdet är central (Smith 2006).

3.1.2 Redovisningens syfte

Syftet med redovisning är främst att framställa väsentlig information till företagets intressenter. Detta på grund av att de skall kunna använda redovisningen som beslutsunderlag i olika situationer beroende på hur de är intressenter till företaget. ”Tillgodose information om ett företags ekonomi till olika användare” definierar Dag Smith (2006) att syftet med redovisning är i sin bok Redovisningens språk.

Användare av redovisningen är många och allas behov kan inte tillgodoses genom de finansiella rapporterna enligt IASBs Föreställningsram. Men strävan med redovisningen är att göra informationen användbar för de flesta intressenter. Redovisningen speglar hur bra

företagsledningen är på att sköta företaget och företagens förmåga att generera likvida medel (IASBs Föreställningsram).

3.2 IASBs IFRS projekt

IASB är en organisation som ursprungligen hette IASC, International Accounting Standards Committee, vilken grundades 1973 av redovisningsorganisationer från olika länder. De började då utveckla standards för att harmonisera redovisningen mellan länder i Europa, vilka fick benämningen IAS. Varje land fick sedan ta ställning till huruvida man ville implementera dessa standards eller inte, detta genomfördes dock endast i ett fåtal länder.

2001 ombildades IASC till IASB, organisationen breddades och representanter från näringslivet togs in. IASB är numera en oberoende organisation och finansieras främst genom donationer samt bidrag från nationella organisationer beroende på landets bruttonationalprodukt. Standards som getts ut efter denna ombildning kallas för IFRS (Marton mfl. 2012).

IFRSs projektets övergripande syfte är att harmonisera redovisningen mellan länder. Att just detta är syftet beror på att vi lever i en allt mer globaliserad och integrerad värld där jämförbarhet mellan företag och mellan länder är någonting som bör eftersträvas. Från och med 2005 måste alla noterade bolag inom EU tillämpa IFRS i sin koncernredovisning efter att EU antagit ett direktiv om detta 2002 (PwC 2012). Det finns även andra länder runt om i världen vilka också kräver, eller alternativt tillåter, att IFRS används, exempelvis Kanada, Australien, Hong Kong, Nya Zeeland och Sydafrika. Olika länder har dock antagit olika stor del av IFRS och har anpassat regelverket till sina egna nationella regleringar (Alali & Cao, 2010).

Standarderna är utformade ur ett aktieägarperspektiv och aktieägarna anses också vara de främsta intressenterna och användarna av regelverket. Dock pågår en utveckling mot att normerna även skall anpassas till långivare vilka är en stor intressentgrupp. Standarderna är principbaserade vilket vi diskuterar närmare senare i denna referensram. Det finns även en kommitté som heter IFRS Interpretations Committee vilka är ansvarig för att ge ut kommentarer och tolkningar av IFRS, dessa kallas IFRIC. Kommittén har till uppgift att behandla konkreta tillämpningsfrågor angående frågeställningar man kan ha förbisett i samband med upprättandet av standardsen.

3.3 Bokföringsnämndens K-projekt

Arbetet med att ta fram ett nytt regelverk i Sverige börjades i början av 2000-talet då BFN och Skatteverket ville ta fram förenklingar för mindre företag. Incitamenten till detta var höga på grund av komplexiteten på de dåvarande regelverken. Man ville dessutom harmonisera och komma närmare de internationella reglerna. Arbetet med K-projektet startade 2004 och man strävar främst efter att utveckla god redovisningssed (Bokföringsnämndens vägledning).

K3 presenterades 1 juni 2012 av BFN som det nya huvudregelverket för redovisning i Sverige. Det är ett principbaserat regelverk vilket är tänkt skall användas av alla större företag och koncerner som inte är noterade, vilka ska tillämpa IFRS. K3 är skriven utifrån IFRS då man strävar efter att harmonisera regelverken på många punkter för att skapa gynnsammare förutsättningar för att ge en rättvisande bild i koncerner som använder sig av K3 och sen IFRS i koncernredovisningen. Mindre företag ska använda sig av K2 och små företag av K1, vilka är alternativregelverk med förenklingsregler. Detta är regelbaserade regelverk för att underlätta ytterligare (PwC 2012).

Definitionen på ett stort företag vilka ska tillämpa K3 är att man ska uppfylla mer än ett av följande villkor under ett av de två senaste räkenskapsåren:

- Medelantalet anställda har uppgått till mer än 50.
- Redovisad balansomslutning har uppgått till mer än 40 mkr.
- Redovisad nettoomsättning har uppgått till mer än 80 mkr.

K1 företag är små företag vars årliga nettoomsättning normalt uppgår till högst 3 mkr. K2 företaget är således de som befinner sig mellan K3 och K1 villkoren (PwC 2012).

3.4 Principbaserad redovisning

Både IFRS och K3 är så kallade principbaserade regelverk. De tar sin utgångspunkt i de redovisningsprinciper vilka IASB diskuterar i sin föreställningsram och BFN i sitt andra kapitel, Begrepp och principer i K3. Tanken med de principbaserade regelverken är att de skall ge vägledning till hur principerna skall användas och lämna det upp till de redovisande företagen själva att göra egna bedömningar och tolkningar. Ett regelbaserat regelverk syftar mer till att ge exakta förslag på hur redovisningen skall ske i specifika situationer. Ett principbaserat system grundar sig mer på kvalitativa principer såsom begriplighet, relevans, väsentlighet och tillförlitlighet medan ett regelbaserat system vilar på kvantitativa principer (Marton mfl. 2012).

Carmona och Trombetta (2010) framför i sin artikel ”The IASB and FASB convergence process and the need for ”concept- based” accounting teaching” att principbaserad redovisning tillför värde till de som använder den. Principbaserad redovisning kräver dock att användarna har tillräckliga ekonomiska grundkunskaper och förståelse för, dels hur regelverken är uppbyggda, men även hur organisationen man arbetar i fungerar. Denna typ av redovisning lämnar mycket till varje redovisares personliga omdöme och bedömning av situationen vilket leder till att istället för att mekaniskt applicera de regler som gäller måste man göra en noggrann analys av den ekonomiska och strategiska bakgrunden till transaktionen. Denna typ av reglering kräver således mer av sina användare.

3.5 Definitioner

Nedan följer definitionerna enligt K3. IFRS lägger till att anskaffningsvärdet eller det verkliga värdet skall kunna mätas på ett tillförlitligt sätt för att få tas upp som en tillgång, skuld, intäkt eller kostnad. För övrigt är definitionerna identiska i de båda regelverken.

3.5.1 Tillgång

K3 definierar en tillgång som en resurs över vilken företaget har det bestämmande inflytandet till följd av inträffade händelser och som förväntas ge upphov till ett inflöde av resurser som innefattar framtida ekonomiska fördelar.

3.5.2 Skuld

En skuld definieras i K3 som en befintlig förpliktelse för företaget till följd av inträffade händelser och som förväntas ge upphov till ett utflöde av resurser som innefattar ekonomiska fördelar.

3.5.3 Intäkt

En intäkt är en ökning av ekonomiska fördelar under ett räkenskapsår till följd av inbetalningar eller en ökning av tillgångars värde eller en minskning av skulders värde som medför en ökning av eget kapital. Tillskott från ägare som ökar eget kapital är inte en intäkt.

3.5.4 Kostnad

En kostnad är en minskning av ekonomiska fördelar under ett räkenskapsår till följd av utbetalningar. Det kan även vara en minskning av tillgångars värde eller en ökning av skulders värde vilket medför en minskning av eget kapital. Överföringar till ägare som minskar eget kapital definieras inte som en kostnad.

4. Jämförelser

Vi kommer att belysa skillnaderna mellan IFRS och K3 i utvalda standards. Detta fjärde kapitel är en sammanställning på den data vi samlat in.

4.1 Rörelseförvärv

4.1.1 IFRS 3 Rörelseförvärv

IFRS 3 Rörelseförvärv har varit möjlig att tillämpa sedan 2005 och det mest centrala i standarden är att definiera när det verkligen sker ett rörelseförvärv. Ett rörelseförvärv uppkommer när en rörelse förvärvats, det vill säga när ett bestämmande inflytande uppnås (punkt 3). Nästa steg är att identifiera vem som är förvärvaren, då detta inte alltid är självklart. Förvärvaren är den som får kontrollen efter att förvärvet av rörelsen har skett enligt punkt 5. Vid förvärvet skall tillgångar och skulder värderas till verkligt värde. Svårigheter kan också uppstå vid beräkning av köpeskillingen, sker betalning i likvida medel är det ingen svårighet men betalar man i egna aktier måste dessa värderas rätt. Det kan även vara fråga om en tilläggsköpeskillning (Marton mfl. 2012).

Själva redovisningen av ett rörelseförvärv sker efter att man först gjort en förvärvsanalys för att specificera vad som verkligen förvärvats. Förvärvsanalysen har som syfte att fördela köpeskillingen över de tillgångar man förvärvats, residualposten kallas goodwill (punkt 32) och är unik på det sätt att den inte skrivs av. De förvärvade tillgångarna och skulderna skall sedan värderas till verkligt värde. Förvärvs man inte 100 % av ett företag måste man ta hänsyn till övriga innehavare i företaget utan bestämmande inflytande, ett så kallat minoritetsintresse.

4.1.2 Jämförelse Rörelseförvärv IFRS 3 och K3 kapitel 19

Punkt 19.7 i K3 anger att anskaffningsvärdet på den förvärvade enheten ska innehålla köpeskillingen samt utgifter vilka är direkt hänförliga till rörelseförvärvet. Man ska således aktivera dessa kostnader enligt K3. Detta är en skillnad gentemot IFRS 3 där punkt 53 fastslår att utgifterna ska kostnadsföras.

Punkt 19.8 i K3 innehåller regler för huruvida man får justera den slutgiltiga köpeskillingen. Vid förvärvet uppskattar man köpeskillingen på ett tillförlitligt sätt för att sedan inom ett år efter förvärvstidpunkten justera till det slutgiltiga anskaffningsvärdet. Enligt K3 får justering av anskaffningsvärdet endast påverka goodwill enligt kommentaren till punkt 19.8. Punkt 58 i IFRS 3 innehåller ungefärligen samma bestämmelser som K3 ovan men skiljer sig från att man inte behöver justera till den slutgiltiga köpeskillingen inom ett år från förvärvstidpunkten.

Tillgångar och skulder ska värderas till verkligt värde vilket regleras i IFRS 3 punkt 18. Detta beskriver även K3 i punkt 19.10 där även K3 vill att tillgångar samt skulder skall redovisas till verkligt värde på samma sätt som IFRS 3. Kommentaren till punkt 19.12 i K3 säger att företag kan värdera på olika sätt beroende på slag av förvärvade poster:

- Materiella tillgångar helst till verkligt värde annars återanskaffningsvärde.
- Immateriella tillgångar enligt värdet på en aktiv marknad.
- Råvarulager värderas till återanskaffningsvärde.
- Pågående arbeten enligt successiv vinstavräkning.
- Finansiella instrument till nettoförsäljningsvärde.
- Fordringar samt skulder till nuvärde.

Punkt 19.14 i K3 innehåller bestämmelser för att man ska skriva av goodwill och enligt punkt 18.18 får goodwill inte skrivas av på längre än 10 år. Enligt IFRS 3 skrivs inte goodwill av utan man använder sig istället av nedskrivning vid behov enligt punkt 8 och 10 som återfinns i IAS 36 Nedskrivningar. Dock får nedskrivning på goodwill i enlighet med punkt 114 i IAS 36 inte återföras. Man får skriva av goodwill enligt K3 på samma sätt som andra tillgångar enligt punkt 27.2.

Både IFRS och K3 har det senaste gjort en förflyttning från ägarperspektivet till enhetsperspektivet. K3 har gått ett steg längre i punkt 19.19 där man till och med tar upp minoritetens del av goodwill till verkligt värde. Detta skiljer sig från IFRS 3 där man i punkt 10 anger att förvärvaren ska ta upp de redovisade tillgångarna samt skulderna skilt från goodwill.

4.2 Samarbetsarrangemang

4.2.1 IFRS 11 Samarbetsarrangemang

Enligt punkt 6 är ett samarbetsarrangemang antingen en gemensam verksamhet eller ett joint venture. Man skiljer på en gemensam verksamhet och ett joint venture på grund av att parternas rättigheter och skyldigheter är olika (punkt 14).

En gemensam verksamhet är enligt punkt 15 ett samarbetsarrangemang där parterna har gemensamt bestämmande inflytande, har rätt till tillgångar samt förpliktelser avseende skulderna. I ett joint venture har parterna vilka kallas samägare, utöver gemensamt bestämmande inflytande, rätt till nettotillgångarna. Samägaren tar upp ett joint venture i sin redovisning i enlighet med kapitalandelsmetoden (punkt 24).

4.2.2 Jämförelse Samarbetsarrangemang IFRS 11 och K3 kapitel 15

Punkt 24 i IFRS 11 anger att företag som är samägare i en verksamhet ska redovisa sin andel i ett joint venture enligt kapitalandelsmetoden. Detta skiljer sig gentemot K3 där kommentaren till punkt 15.8 säger att man antingen får redovisa ett joint venture enligt kapitalandelsmetoden eller klyningsmetoden. Klyningsmetoden innebär att företaget i koncernredovisningen tar upp så stor andel av den gemensamt ägda verksamhetens tillgångar samt skulder som är proportionellt med ägarandelen (PwC 2012).

K3 kapitel 15 behandlar endast joint venture medan IFRS 11 även behandlar gemensam verksamhet utöver joint venture. En gemensam verksamhet är som tidigare nämnts ett samarbetsarrangemang där båda parter har gemensamt bestämmande inflytande över verksamheten och båda parter har rätt till de tillgångar samt har förpliktelser avseende de skulder verksamheten har (punkt 15).

4.3 Materiella anläggningstillgångar

4.3.1 IAS 16 Materiella anläggningstillgångar

IAS 16 definierar materiella anläggningstillgångar som fysiska tillgångar som innehas för produktion eller distribution av varor eller tjänster, för uthyrning till andra eller för administrativa ändamål och förväntas användas under mer än en redovisningsperiod. Tillgångskriterierna enligt IASBs Föreställningsram (punkt 49) måste vara uppfyllda.

IAS 16 säger att man får värdera materiella tillgångar till antingen anskaffningsvärdemetoden eller omvärderingsmetoden (punkt 29). Anskaffningsvärdet utgör köpeskillingen samt kostnader direkt hänförliga till tillgången, exempelvis tullavgifter och installationsutgifter. Omvärderingsmetoden innebär att man värderar tillgången till verkligt värde och dessa omvärderingar skall ske löpande och måste ske på ett tillförlitligt sätt. Avskrivningar skall ske om tillgången har en bestämd nyttjandeperiod och beloppet ska fördelas på ett systematiskt sätt över tillgångens nyttjandeperiod (punkt 50).

Komponentavskrivning skall användas om det finns skillnader i hur delar av en materiell anläggningstillgång förbrukas. Detta innebär att man skriver av olika delar av en tillgång på olika lång tid då nyttjandeperioden skiljer sig åt (punkt 44).

4.3.2 Jämförelse Materiella anläggningstillgångar IAS 16 och K3 kapitel 17

K3 punkt 17.20 ger möjligheten för företag att göra en uppskrivning av materiella anläggningstillgångar om tillgången har ett tillförlitligt och bestående värde som väsentligt överstiger det bokförda värdet (ÅRL 4 kap. 6 §). Uppskrivning nämns överhuvudtaget inte i IAS 16.

I IAS 16 punkt 29 ges ett val mellan anskaffningsvärde och omvärderingsmetoden vid redovisning av en materiell anläggningstillgång efter det första redovisningstillfället. Denna valfrihet ges inte i K3 där det endast står att en anläggningstillgång efter det första redovisningstillfället skall redovisas till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar, eventuell ackumulerad nedskrivning och eventuell ackumulerad uppskrivning (punkt 17.11).

Omvärderingmetoden, vilken regleras i punkterna 31-42 ger möjligheten att värdera en tillgång till ett omvärderat belopp givet att tillgångens verkliga värde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Detta belopp utgörs av tillgångens verkliga värde vid omvärderingstidpunkten efter avdrag för efterföljande ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Det viktiga är dock att man använder samma metod på samtliga materiella tillgångar av samma slag, antingen använder man bara anskaffningsvärde eller bara omvärderingsmetoden (IAS 16 punkt 29).

4.4 Ersättningar till anställda

4.4.1 IAS 19 Ersättningar till anställda

Utöver lön kan anställda få ersättningar som inte alltid betalas ut när prestationen utförs utan betalningen kan ske senare vilket leder till redovisningsproblem. Matchningsperspektivet säger att en kostnad alltid måste knytas till en period och matchas med en intäkt (Marton mfl. 2012). Man sätter detta i balansräkningen som en avsättning då den är oviss till storlek och tidpunkt. IAS 19 behandlar bland annat löner, sociala avgifter, vinstandelar, icke monetära ersättningar, såsom sjukvård och tjänstebil, ersättning efter avslutad anställning samt pensionsförmåner (punkt 7).

I standarden används begreppen avgiftsbestämda planer samt förmånsbestämda planer. En avgiftsbestämd plan innebär att företaget betalar till en separat juridisk enhet och har då inga förpliktelser att i efterhand betala in mer pengar trots att de pengar som funnits ej räckt till all ersättning efter avslutad anställning till alla som slutat. En förmånsbestämd plan är övriga planer. Dessa är således planer där pengarna hålls kvar i företaget och företaget själva har kvar risken (Marton mfl. 2012).

4.4.2 Jämförelse Ersättningar till anställda IAS 19 och K3 kapitel 28

Största skillnaden mellan IAS 19 och kapitel 28 i K3 är att i K3 finns valet att antingen följa IAS 19 vad det gäller redovisning av förmånsbestämda planer eller att gå efter ett antal förenklingsregler vilka endast finns i K3. Man måste sedan använda sig av den valda principen konsekvent. Förenklingsreglerna i K3 (punkt 28.14) behandlar nedanstående fem delar om förmånsbestämda planer.

Planer i de fall en pensionspremie betalas

En förmånsbestämd plan ska redovisas som en avgiftsbestämd plan då en pensionspremie betalas ut enligt punkt 28.18.

Pensionsförpliktelser som är tryggade genom överföring av medel till en pensionsstiftelse

Punkt 28.19 säger att om man tryggt en överföring av medel till en pensionsstiftelse ska detta redovisas som en avsättning endast om stiftelsens förmögenhet, värderad till marknadspris, understiger förpliktelsen. Överstiger förmögenheten i stiftelsen förpliktelsen får en tillgång inte redovisas.

Pensionsförpliktelser som uteslutande är beroende av värdet på en av företaget ägd tillgång

Företaget ska redovisa en pensionsförpliktelse som uteslutande är beroende av värdet, på en av företaget ägd tillgång, som avsättning till tillgångens redovisade värde (punkt 28.20).

Planer som finansieras i egen regi

Ett företag finansierar antingen sina pensionsförpliktelser själva inom företaget eller med hjälp av ett oberoende företag. Finansierar ett företag en förmånsbestämd plan själva men erhåller en beloppsuppgift om pensionsskuldens storlek från ett oberoende företag ska företaget redovisa pensionsskuden enligt den erhållna uppgiften (punkt 28.21). Detta gäller dock inte om företaget tillämpar de två styckena ovan från punkt 28.19 och 28.20.

Pensionsförpliktelser i utländska dotterföretag

I koncernredovisningen får företag redovisa pensionsförpliktelser i utländska dotterbolag på samma sätt som pensionsförpliktelserna redovisas i dotterbolaget enligt punkt 28.22.

4.5 Effekterna av ändrade valutakurser

4.5.1 IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser

Detta område reglerar fordringar och skulder i utländsk valuta, utlandsverksamheter samt hur dessa transaktioner och poster skall omräknas. Man brukar använda begreppen funktionell valuta och rapporteringsvaluta. Funktionell valuta är den valuta som används i företagets primära ekonomiska miljö. Rapporteringsvaluta är den valuta som företaget använder i sina finansiella rapporter.

Det finns två centrala omräkningssituationer. Den vanligaste uppkommer när man skall räkna om en utländsk transaktion till den funktionella valutan i företaget. Då använder man den kurs som gäller den dagen transaktionen sker. Poster på balansräkningen beräknas olika beroende på om de är monetära eller icke-monetära. En monetär post omräknas till balansdagens kurs medan icke-monetära poster omräknas till den valutakurs som gällde när tillgången värderades (punkt 23). En relaterad värdeförändring på valutaväxlingar redovisas i resultatet förutom när det gäller icke-monetära poster där man redovisar dessa värdeförändringar i posten övrigt totalresultat.

Den andra situationen där man behöver göra en omräkning är när man skall räkna om företagets funktionella valuta till den rapporteringsvaluta som används i företaget. Detta sker enligt följande: tillgångar och skulder räknas om till ställningskursen per datumet för de finansiella rapporterna medan intäkter och kostnader skall värderas enligt transaktionsdatumens valutakurser. Kursvinster och kursförluster som sedan uppkommer skall redovisas under posten övrigt totalresultat (punkt 39).

4.5.2 Jämförelse Effekterna av ändrade valutakurser IAS 21 och K3 kapitel 30

Det finns egentligen bara en skillnad värd att notera mellan IAS 21 och kapitel 30 i K3 och det är att IAS 21 använder begreppet funktionell valuta vilket är något som helt saknas i K3. K3 använder istället redovisningsvaluta och definierar det som den valuta ett företag har sina finansiella rapporter i, regelverket definierar därmed också utländsk valuta som annan valuta än den som används i de finansiella rapporterna (punkt 30.2).

I IAS 21 punkterna 9-14 förklaras funktionell valuta som den valuta som används i den primära ekonomiska miljö där företaget bedriver sin verksamhet. Huruvida verksamheten är en integrerad del av det rapporterande företaget (vilket det utländska företaget är ett dotterbolag, filial, intresseföretag eller samarbetsarrangemang) påverkar också vilken funktionell valuta verksamheten skall använda. En integrerad verksamhet bör ha den funktionella valuta som det rapporterande företaget använder. Detta gör att det blir en skillnad mellan en omvandling av en utländsk transaktion till den funktionella valutan vilket gäller i en integrerad verksamhet. Däremot är en omvandling av den funktionella valutan till den valuta det rapporterande företaget använder i sina finansiella rapporter central om verksamheten inte är en integrerad del av det rapporterade företaget.

Det är denna skillnad mellan huruvida verksamheten är integrerad med det rapporterande företaget eller ej vilket inte regleras i K3, där gör man ingen skillnad av vad det är för typ av verksamhet. Detta gör att man i IAS 21 gör olika omvandlingar beroende på om man gör omvärdering mellan en utländsk transaktion och den funktionella valutan eller mellan den funktionella valutan och rapporteringsvalutan. Redovisning i den funktionella valutan som i K3 omräknas till balansdagens kurs om det rör sig om monetära poster medan icke- monetära poster räknas om till den kurs som gällde vid transaktionsdagen (IAS 21 punkt 20-37, K3 punkt 30.3 – 30.4). Däremot när man ska räkna om från funktionell valuta till rapporteringsvaluta så använder man den valutakurs som gäller på den dagen man gör balansräkningen för sina tillgångar och skulder. På intäkter och kostnader använder man de växelkurser som gällde den dag då respektive transaktion genomfördes (punkt 38-43).

4.6 Nedskrivningar

4.6.1 IAS 36 Nedskrivningar

Enligt IAS 36 ska man nedskrivningspröva sina tillgångar löpande för att det redovisade värdet inte ska vara högre än det verkliga värdet på tillgången. Finns det indikationer vid

rapportperiodens slut att detta är fallet ska man nedskrivningspröva genom att beräkna återvinningsvärdet på tillgången enligt punkt 9. En nedskrivningsprövning går till, enligt punkt 12, genom att man tar hänsyn till olika informationskällor vilka bland annat är marknadsvärde, teknologiutveckling samt tillgångens skick.

Goodwill är icke identifierbara tillgångar som ska nedskrivningsprövas och den nedskrivning som sker får inte återföras igen i enlighet med punkterna 124 och 125. Dock är återföring av en nedskrivning på övriga tillgångar möjlig i de fall tillgångens värdeökning är bestående.

4.6.2 Jämförelse Nedskrivningar IAS 36 och K3 kapitel 27

Enligt K3 ska man göra avskrivningar på goodwill medan i IAS 36 ska man nedskrivningspröva varje år (punkt 10). Detta oavsett om det finns en indikation eller inte på nedskrivningsbehovet. Det samma gäller immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod. Man får fram nedskrivningsbehovet genom att jämföra tillgångens redovisade värde med dess återvinningsvärde, vilket också är så man gör enligt K3 punkt 27.2.

Gemensamma tillgångar är något IAS 36 tar upp vilket inte görs i K3. Det är tillgångar som inte ger upphov till inbetalningar (punkt 100). Dessa tillgångar kan således inte återvinningsvärdet fastställas på. Finns det en indikation på att en gemensam tillgång behöver skrivas ned måste man således beräkna återvinningsvärdet för den grupp av kassagenererande enheter som tillgången tillhör och istället jämföra med dess redovisade värden enligt punkt 101 i IAS 36.

IAS 36 punkt 124 anger att man inte får återföra en nedskrivning av goodwill. K3 punkt 27.20 menar, till skillnad från IAS 36, att man får återföra en nedskrivning av goodwill om nedskrivningen föranledes av en extern omständighet av ovanlig karaktär som inte förväntas upprepas. Detta förklarar IAS 36 i punkt 125 där de motiverar varför en återföring av nedskrivning på goodwill aldrig får ske. Det beror på att man inte får redovisa internt upparbetad goodwill och det är svårt att veta om det man vill återföra är internt upparbetat eller bara en återföring.

4.7 Immateriella tillgångar

4.7.1 IAS 38 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är tillgångar som är icke-monetära och utan fysisk form, vilket gör att de är svåra att hantera och bedöma värde på. Att ha kontroll över immateriella tillgångar är oftast problematiskt då det exempelvis kan handla om kundrelationer eller utbildad personal (punkt 13). Tillgången måste också vara identifierbar enligt punkt 11. Resursen ska vara avskiljbar eller baserad på juridiska rättigheter. Med avskiljbar menas att den måste gå att sälja eller ge bort, till exempel varumärken och forskning men inte utbildad personal.

Man ska värdera immateriella tillgångar till antingen anskaffningsvärdemetoden eller omvärderingsmetoden. Omvärderingsmetoden innebär att man värderar tillgången till verkligt värde och dessa omvärderingar skall ske löpande och måste ske på ett tillförlitligt sätt (punkt 75). Internt upparbetade tillgångar är svårare då de saknar anskaffningsvärde och kostnader kan vara svåra att hänföra till upparbetningen. Man skall då använda sig utav försiktighetsprincipen och fråga sig huruvida man ska aktivera tillgången eller kostnadsföra den direkt. I regel är det bara utveckling och förvärvad goodwill som får aktiveras medan internt upparbetad goodwill (punkt 48), forskning, marknadsföring och internt upparbetade varumärken ska kostnadsföras direkt (Marton mfl. 2012).

En immateriell tillgång kan antingen ha en bestämbar eller en obestämbar nyttjandeperiod enligt punkt 88. En bestämbar nyttjandeperiod leder till att tillgången skall skrivas av under perioden på ett systematiskt sätt (punkt 97). Om tillgången har en obestämbar nyttjandeperiod ska den inte skrivas av (punkt 107).

4.7.2 Jämförelse Immateriella tillgångar IAS 38 och K3 kapitel 18 samt 19

K3 lämnar det mer eller mindre upp till varje företag att själva välja huruvida de vill kostnadsföra eller aktivera internt upparbetade immateriella tillgångar. De väljer således mellan kostnadsföringsmodellen och aktiveringsmodellen där aktiveringsmodellen skiljer på om tillgången uppkommer i forskningsfasen eller utvecklingsfasen. Enligt punkt 18.8 i K3 ska utgifter som avser till att ta fram en internt upparbetad tillgång kostnadsföras enligt kostnadsföringsmodellen och enligt aktiveringsmodellen ska utgifter som uppkommer under forskningsfasen kostnadsföras medan att de kostnader som uppkommer under utvecklingsfasen ska aktiveras. IAS 38 har inte dessa modeller uppställda på detta sätt men standarden skiljer på forskning- och utvecklingsfas.

IAS 38 punkt 72 säger att företag får värdera till anskaffningsvärdemetoden eller omvärderingsmetoden. Detta till skillnad från K3, i form av ÅRL 4 kap. 3§, där K3 anger att anläggningstillgångar skall tas upp till anskaffningsvärdet, med undantag av derivatinstrument (ÅRL 4 kap. 14 a §) som får värderas till verkligt värde. K3 tillåter således inte värdering till verkligt värde på andra anläggningstillgångar vilket IAS 38 tillåter i form av omvärderingsmetoden där man omvärderar värdet på tillgången till verkligt värde löpande. K3 tillåter, som alternativ till omvärderingsmodellen, uppskrivningar istället i enlighet med ÅRL 4 kap. 6 §. Detta tillåts dock endast om tillgången har ett tillförlitligt och bestående värde som väsentligt överstiger det nuvarande bokförda värdet.

IAS 38 punkt 88 anger att företag måste bedöma huruvida tillgångens nyttjandeperiod är bestämbar eller obestämbar. I K3 anses alla immateriella tillgångar ha en bestämbar nyttjandeperiod och detta skiljer sig således från IAS 38 punkt 88. Enligt K3 punkt 18.18 får nyttjandeperioden inte fastställas till längre än 10 år för tillgångar som uppkommit till följd av avtalsenliga eller andra juridiska rättigheter. Goodwill får inte skrivas av längre än 10 år på

grund av detta.

Punkt 18.20 i K3 anger att restvärdet för en immateriell tillgång alltid är lika med noll vilket skiljer sig från IAS 38 där restvärdet endast antas vara noll då man har en bestämbar nyttjandeperiod (punkt 100). Detta gäller dock inte då det finns en tredje part som vill köpa tillgången vid nyttjandeperiodens slut eller det finns en aktiv marknad man kan fastställa ett restvärde på ett tillförlitligt sätt vid nyttjandeperiodens slut enligt både IAS 38 och K3.

I enlighet med punkt 18.21 i K3 sägs det att nyttjandeperioden för en immateriell tillgång skall omprövas endast om det finns en indikation på att den kan ha ändrats sedan föregående balansdag. IAS 38 däremot säger att en immateriell tillgång med bestämbar nyttjandeperiod ska omprövas minst en gång i slutet av varje räkenskapsår. Har tillgången en obestämbar nyttjandeperiod skall den ej skrivas av.

4.8 Finansiella instrument

4.8.1 IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering

Finansiella instrument regleras inte bara i IAS 39 utan även i IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering och IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar. Ett finansiellt instrument är varje form av avtal vilka ger upphov till en finansiell tillgång, en finansiell skuld eller ett egetkapitalinstrument (IAS 32 punkt 11). Dessa instrument skall enligt punkt 43 värderas till verkligt värde.

4.8.2 Jämförelse Finansiella instrument IAS 39 och K3 kapitel 11 samt 12

Skillnaden mellan K3 och IAS 39 är att i K3 finns valmöjligheten att antingen värdera till anskaffningsvärdet enligt kapitel 11 eller enligt verkligt värde i kapitel 12 medan IAS 39 endast kan värdera enligt verkligt värde. Tillämpar man kapitel 11 i K3 avviker man från IAS 39 avsevärt medan om man värderar enligt verkligt värde i enlighet med kapitel 12 så befinner man sig nära IAS 39 (Marton mfl. 2012). Kapitel 12 i K3 och IAS 39 reglerar redovisning och värdering av finansiella instrument på generellt samma sätt, det finns således inga skillnader mellan regelverken avseende detta område.

Det val man väljer utifrån K3 måste användas konsekvent enligt punkt 11.1 men man kan enligt punkt 11.3 byta från kapitel 11 till kapitel 12. Dock kan man inte byta tillbaka från kapitel 12 till kapitel 11 enligt punkt 12.3.

4.9 Förvaltningsfastigheter

4.9.1 IAS 40 Förvaltningsfastigheter

IAS 40 reglerar förvaltningsfastigheter vilket definieras som fastigheter som innehas i syfte att generera hyresinkomster eller värdestegring (punkt 5). Vid första värderingstillfället tas fastigheten upp till anskaffningsvärde för att sedan antingen värderas till anskaffningsvärde eller verkligt värde enligt punkt 30.

4.9.2 Jämförelse Förvaltningsfastigheter IAS 40 och K3 kapitel 16

Förvaltningsfastigheter är ett område som regleras olika beroende på regelverk. IAS 40 är en grundlig standard som tar upp och täcker in det mesta beträffande förvaltningsfastigheter. I K3 finns det bara ett litet kapitel, 16 Upplysningar om förvaltningsfastigheter. I övrigt hänvisar man till kapitlen 17 Materiella anläggningstillgångar, 20 Leasing och 27 Nedskrivningar för hur redovisningen skall ske och hur man ska reglera en eventuell nedskrivning (PwC 2012).

Det finns egentligen bara en stor väsentlig skillnad, att man i IAS 40 får välja mellan att ta upp fastigheten till verkligt värde eller till anskaffningsvärde (punkt 30). Denna valmöjlighet ges inte i K3 då den hänvisar till ÅRL (4 kap. 3 § första stycket) vilket anger att en anläggningstillgång efter det första redovisningstillfället skall redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar, eventuell ackumulerad nedskrivning och eventuell ackumulerad uppskrivning. Trots detta nämns i K3 16.4 att ett företag måste lämna upplysning om huruvida de har använt värdering till verkligt värde. Dock ger inte K3 någon slags förklaring till hur man skall beräkna verkligt värde för en förvaltningsfastighet (PwC 2012).

4.10 Jord- och skogsbruk

4.10.1 IAS 41 Jord- och skogsbruk

Denna standard förevisar hur man redovisar biologiska tillgångar, jord- och skogsprodukter vid skörd samt statliga bidrag. Punkt 12 anger att biologiska tillgångar ska värderas till verkligt värde. Skördade biologiska tillgångar redovisas däremot som varulager.

4.10.2 Jämförelse Jord- och skogsbruk IAS 41 och K3 kapitel 34

K3 punkt 34.3 hänvisar till ÅRL vilken beskriver att vad gäller jord- och skogsbruksverksamhet så får inte biologiska tillgångar värderas till verkligt värde. ÅRL menar istället att dessa tillgångar skall redovisas på samma sätt som anläggnings- och omsättningstillgångar, till anskaffningsvärde. Detta är en skillnad gentemot IAS 41 där det i punkt 12 står att biologiska tillgångar ska värderas till verkligt värde.

IAS 41 punkt 41 säger att man ska ha med upplysningar och beskrivningar om varje grupp av biologiska tillgångar. Man ska även enligt punkt 43 lämna kvantitativa beskrivningar och skilja mellan biologiska tillgångar som är mogna respektive omogna. Detta är inget som tas upp i K3 överhuvudtaget.

5. Diskussion

Detta femte kapitel innehåller en diskussion samt analyser av standarderna och regelverken. Här diskuterar vi således vad vi skrivit i tidigare kapitel blandat med våra egna åsikter.

5.1 Rörelseförvärv, Immateriella tillgångar samt Nedskrivningar

Vad gäller goodwill, immateriella tillgångar och nedskrivningar är analytiker eniga om att de är svåra att bedöma, förstå reglerna kring samt svåra att tillämpa i praktiken. Immateriella tillgångar har fått allt större betydelse i balansräkningar för varje år som går då dessa bara ökar. Gauffin och Thörnsten menar att detta ställer ökade krav på denna post då användarna själva måste kunna bilda sig en uppfattning angående posten. Vill man inte att sitt företags balansräkning ska domineras av denna post behöver nedskrivningarna öka (Gauffin och Thörnsten 2010).

5.1.1 Skillnader

En skillnad mellan IFRS och K3 angående rörelseförvärv är att utgifter vilka är direkt hänförliga till förvärvet ska aktiveras enligt K3 men kostnadsföras enligt IFRS 3. Beroende på storleken på dessa utgifter kommer detta att ge olika mycket utslag på balans- och resultaträkningar. Aktivering av utgiften gör att det inte blir en påverkan på resultatet vilket kan anses vara positivt i viss bemärkelse men samtidigt ger detta en utökad balansräkning vilket kan ge negativ påverkan på vissa nyckeltal.

Skillnaden i hur man kan redovisa sina tillgångar är också en sak vilket kan komma och ge stor påverkan på balans- och resultaträkning. Man ska enligt både K3 och IFRS värdera enligt verkligt värde. Men detta kan vara svårt att ta reda på ibland, särskilt om man ser till immateriella tillgångar utan aktiv marknad. I K3 kan man välja att om man ej kan finna det verkliga värdet att värdera till olika sätt beroende på tillgångsslag. Detta kan skilja ganska mycket i värde men det känns mer pålitligt att om man saknar aktiv marknad att värdera till anskaffningsvärde reducerat med avskrivningar. Detta är en skillnad som i praktiken kan ge en stor skillnad i balansräkningen beroende på vilket värde man väljer att ta upp sin tillgång till.

Huruvida man ska skriva av respektive skriva ned goodwill skiljer sig mellan K3 och IFRS. K3 vill att man skriver av medan IFRS vill att man skriver ned. Detta är något som är skillnad vilket kan bero på den redovisningstradition vi har i Sverige, vilket är anledningen till att BFN väljer att göra denna skillnad. Som Marton (2011) skriver i sin artikel från 2011 så finns det fyra olika sätt att redovisa goodwill på men alla ger en osäkerhet i redovisningen. BFN anser antagligen att avskrivning på goodwill känns mindre osäkert medan IASB anser att nedskrivningsprövning känns mer relevant.

Vilket nämnts ovan i jämförelsen så får en nedskrivning av goodwill aldrig återföras enligt IAS 36. Detta får ske enligt K3 om nedskrivningen föranleddes av en extern omständighet av ovanlig karaktär som inte förväntas upprepas. Det förklaras varför man aldrig får göra en återföring i IAS 36 och detta på grund av att det är svårt att veta huruvida återföringen verkligen är en återföring eller om den blivit internt upparbetad. Det borde vara tillåtet att återföra om man är helt säker på att det verkligen är en återföring vilket är i linje med vad BFN tillåter i K3. Risken finns dock att denna återföring kan komma att användas felaktigt.

5.1.2 Rörelseförvärv

2005 kom den nya standarden angående rörelseförvärv, IFRS 3. Den innebar en del förändringar för identifiering av immateriella tillgångar. Meningen med detta var att man ville minska goodwillposten i företagen genom att alla företag skulle identifiera mer av tillgångarna. Dock visar undersökningar som gjorts att goodwillposten fortfarande växer varje år (Gauffin och Nilsson 2012). IFRS 3 kräver en beskrivning av varför köpeskillingen blev så hög som den blev, vad utgör egentligen det som i balansräkningen tas upp som goodwill. Gauffin och Nilsson (2012) menar dessutom i sin undersökning att denna information är bristfällig i de flesta fall. Man skulle kunna ta till ännu strängare regler men detta kan kanske leda till att det blir ännu sämre relevans. Företagen skulle kunna känna sig tvingade att hitta på vad goodwillen står för endast på grund av att följa standarden. Detta leder då till en irrelevant redovisning, vilket verkligen är något man vill undvika. Att goodwillen bara ökar, i kombination med en bristfällig upplysning om vad den faktiskt innehåller, bildar detta en stor osäkerhetsfaktor i redovisningen.

Att redovisa för mycket goodwill kan anses vara manipulering av resultat- och balansräkning då detta inte är i enlighet med försiktighetsprincipen. Istället för att identifiera de tillgångar man förvärvar i ett rörelseförvärv så kan det finnas företag som aktivt väljer att istället redovisa det hela som goodwill. Antingen för att man helt enkelt inte vet vad posten innehåller eller så vill man dölja något. Om man väljer att undanhålla något kan detta ses som manipulering av sin balansräkning. Att ge bristfällig information angående vad goodwillposten faktiskt innehåller kan ses som ännu mer oroväckande.

5.1.3 Försiktighet

Försiktighetsprincipen vill IASBs ordförande Hans Hoogervorst återinföra i den finansiella rapporteringens diskurs enligt Gauffin och Nilsson (2012) då Hoogervorst menar att detta är en viktig del i redovisningen. De tror dessutom att han vill göra detta på grund av att det finns stora förbättringsutrymmen i IFRS om man tar ännu mer hänsyn till försiktighet när man skriver standardsen samt när man redovisar. Speciellt i de fall man talar om immateriella tillgångar där riskerna ofta är höga på grund av att värderingen av dessa tillgångar ofta är ytterst svår att uppskatta det sanna verkliga värdet vilket man strävar efter enligt IFRS. Marton (2011) hävdar att svårigheten ligger i att veta vad goodwillen återspeglar i verkligheten. Är goodwillposten så pass osäker att man inte gör nedskrivningar på grund av

att man faktiskt inte har någon som helst aning om huruvida den har minskat i värde eller inte och att man inte vet vad den innehåller.

Marton (2011) påstår att det verkligen finns stora svårigheter i dagens redovisning angående goodwill men att det inte finns något bättre sätt att lösa detta på. Om användarna och intressenterna inte har någon nytta av, eller kan lita på, redovisningen, vad är då poängen med den? frågar sig Marton i sin artikel från 2011.

5.1.4 Goodwillposten ökar

Den reglering som finns nu håller inte i längden då den stora ökningen av goodwillposten i företagets balansräkning börjar bli alltför oroväckande stor (Gauffin och Nilsson 2012). Ju större goodwillposten är i ett företag desto större känns osäkerheten. Redovisning syftar till att reducera osäkerhet och istället verka under relevans och tillförlitlighet. Goodwill strider egentligen mot försiktighetsprincipen, man vet inte vad den innehåller och desto större denna post är desto mer undrar man om det verkligen finns något vettigt i denna post eller om den är tagen ur tomma luften. Intressenter kan se denna osäkerhet i redovisningen som ett problem. De vet inte vad de investerar i och undviker då att investera på grund av osäkerheten vilken är för stor. Även andra intressenter så som långgivare och leverantörer kan vilja avsluta sina samarbeten med företag med hög osäkerhet. Det säger sig självt att man hellre har affärer med företag med låg risk än de med hög på grund av osäkerheten.

Man ska inte skriva av goodwill enligt IFRS utan tillämpa nedskrivningsprövningar löpande och skriva ner vid behov. Nedskrivningar har dock minskat de senaste åren och de nedskrivningar som sker är väldigt begränsade. En kombination av allt större goodwillposter samt limiterade nedskrivningar på goodwill gör att detta blir en allt större post i företagets balansräkningar. Nasdaq OMX Stockholm Large Cap lista visar att det är en låg förvärvsintensitet just nu men ändå ökar andelen goodwill och immateriella tillgångar avsevärt (Gauffin och Nilsson 2012). Gauffin och Nilsson anser att företagen kommer få problem i framtiden med de stora goodwillposterna utan att skriva ned dem. Frågan som ställs i artikeln är: Hur stor kan goodwillposten bli?

5.1.5 Bestämbar och obestämbar nyttjandeperiod

Bestämbar och obestämbar nyttjandeperiod är något som enligt IAS 38 måste bestämmas på immateriella tillgångar. I K3 däremot anses alla immateriella tillgångar ha en bestämbar nyttjandeperiod. Om man tycker att en tillgång alltid har en bestämbar nyttjandeperiod kan man alltid skriva av den och på så vis dela upp resultatpåverkan på flera år. Vid en obestämbar skrivs den inte av utan man tillämpar istället nedskrivning och prövar tillgången huruvida den minskat i värde eller inte. Om en nedskrivning sker tas detta som en kostnad i resultaträkningen vilket egentligen blir samma påverkan som en avskrivning.

5.1.6 Färre nedskrivningar

Artikeln ”Färre nedskrivningar än väntat” beskriver hur en undersökning gjord av Ernst & Young påvisar att antal nedskrivningar är färre än vad man väntat sig, både i Sverige och globalt. Detta kan tyckas vara märkligt då det har varit lågkonjunktur i världen vilket borde lett till fler nedskrivningar. Antagligen beror detta på att företagen tror att tillgångarnas nedgångna värden är tillfälliga och då hellre vill avvakta, enligt Björn Gustafsson på Ernst & Young (2010).

Björn Gustafsson skulle uppskatta mer information kring de nedskrivningar företag gör och varför de väljer att göra dessa. Informationen är idag liten och rätt oväsentlig enligt studien ”Impairment reporting-improving stakeholders confidence” vilket är en studie som undersökt hur 170 analytiker, investerare och långgivare tolkar företags rapportering kring nedskrivningar. Vi anser dessutom att varför nedskrivningar inte görs hade vart intressant att ha med som upplysning. Detta skriver även Gauffin och Thörnsten om i sin artikel att de saknar. De diskuterar även huruvida detta ger en begränsad jämförbarhet för användare, då aktörer bedömer situationer olika och dessutom presenterar informationen på olika sätt. Gauffin och Thörnsten anser idag att det är omöjligt, att utifrån den lilla nedskrivningsinformationen som faktiskt finns, bedöma huruvida företag ens har nedskrivningsprövat.

5.2 Samarbetsarrangemang

Den största skillnaden mellan K3 och IFRS 11 är att i K3 tillåts både kapitalandels- samt klyvningsmetoden. Detta till skillnad mot IFRS där endast kapitalandelsmetoden tillåts. Att välja mellan dessa två var något som IFRS också hade tidigare. Man har nu valt att ta bort denna valmöjlighet vilket främst beror på att man vill sträva efter en enhetlig redovisning (Ericsson och Lindgren 2011). Detta val kommer att påverka både resultatpresentationen samt reducera balansomslutningen enligt Ericsson och Lindgren. Hela IFRS-projektet är en strävan efter enhetlighet samt jämförbarhet, frågan är dock varför inte K3, vilket ska vara ett förenklingsprojekt, har gått på samma linje som IFRS? Varför har BFN valt att i det nya regelverket K3 ha kvar denna valmöjlighet?

Dock måste man redovisa enligt klyvningsmetoden om det handlar om ett joint operation vilket har andra ägarförhållanden än ett joint venture. Detta kan vara anledningen till varför BFN har valt att ha kvar valmöjligheten i svensk redovisning. Av den enkla anledningen till att K3 ej skiljer på joint venture och joint operation.

5.3 Materiella anläggningstillgångar

Vad gäller materiella anläggningstillgångar är det främst valet mellan anskaffningsvärde och omvärderingsmetoden som utgör den väsentliga skillnaden. Denna skillnad har mer eller mindre alltid funnits mellan svensk och internationell redovisning. IFRS är väldigt inriktat

mot verkligt värde vilket vi inte har någon längre tradition av inom svensk redovisning. Generellt sett är K3 som regelverk präglad av verkligt värde värdering i allt högre grad även om det inte är aktuellt inom området materiella anläggningstillgångar. Dock kan man konstatera att vi anpassar oss allt mer efter internationella standards i Sverige och genom att mer och mer använda oss av verkligt värde vid värdering så kommer den svenska redovisningen allt närmare den anglosaxiska redovisningen. Denna integrering av redovisningen mellan olika traditioner gör att det uppstår skillnader mellan länder och regelverk. Dock befinner vi oss i en övergångsperiod mellan nationella och internationella regelverk och skillnaderna minskar hela tiden vilket K3 är ett bra exempel på.

5.3.1 Komponentavskrivning

Komponentavskrivning är ett av de mest omdebatterade inslagen i K3. Justeringen kommer ursprungligen från IFRS och tas för första gången in i svensk redovisningsnormgivning med K3- regelverket. Huruvida det skall vara med har kritiserats starkt då det innebär mycket extra arbete för företagen och leder inte alls till den förenkling som var tanken med K3. Att kunna tillämpa komponentmetoden på ett korrekt sätt kräver mycket erfarenhet, främst vid själva införandet av metoden, men även under kommande perioder (FAR remissvar bilaga synpunkter, 2010). FAR anser i sin bilaga, med synpunkter kapitelvis (2010), att kostnaden för att införa och tillämpa komponentavskrivning är större än den nyttan man kommer få ut i form av större precision av nyttjandeperioderna. FAR föreslår således att komponentmetoden endast skall krävas för stora företag och inte av alla som tillämpar K3 samt att BFN bör komma ut med vägledning för hur företagen skall tillämpa komponentavskrivning för att skapa en förståelse om vad som är väsentligt i metoden.

Då BFN inte gett ut någon praktisk handledning för hur komponentmetoden i K3 skall tillämpas har FAR tagit saken i egna händer. De släppte den 13 mars 2013 RedU 13 Övergång till komponentmetod -fastigheter. Med den som hjälpmedel kommer förhoppningsvis komponentavskrivning i alla fall kommer bli lite mer förståeligt för företag som skall applicera denna på sina fastigheter. Dock bör man observera att denna handledning endast behandlar fastigheter.

En svårighet som uppkommer med komponentavskrivning är hur man skall hantera byggnader som är anskaffade innan införandet av K3. Arnell, Nordlund och Månsson (2013) diskuterar detta i en artikel att företags anläggningsregister inte är uppbyggda för att hantera komponentmetoden vilket gör att denna första omvandling till komponentmetoden blir en fråga av praktisk karaktär. Detta är en fråga som är problematisk i många företag just nu, hur ska man börja tillämpa denna metod? Det kommer bli en period nu på några år innan man i företagen får in rutinen för att redovisa enligt komponentmetoden. Fördelarna och effekterna med avskrivningsmetoden kommer förmodligen bli större om några år när det skapats en praxis inom detta i svensk redovisning.

Tanken med komponentavskrivning är att få en jämnare resultatfördelning. Idag kostnadsförs många komponentbyten men med K3 skall dessa aktiveras och skrivas av under

nyttjandeperioden (Hur påverkas fastighetsbolagen av K3. kpmg.com). Detta skall ge en mer rättvisande bild och ge ett bättre underlag för företagen att följa upp sin verksamhet.

5.4 Ersättningar till anställda

K3 ska vara ett förenklingsregelverk gentemot IFRS och i detta kapitel syns det tydligt på så sätt att företag kan välja mellan att redovisa som IAS 19 eller enligt vissa förenklingsregler. Dessa förenklingsregler behandlar de fem punkter vilka finns beskrivna i jämförelsen ovan. Upplysningar om huruvida man väljer att redovisa enligt IAS 19 eller förenklingsreglerna i K3 är något FAR skriver i sin remiss med synpunkter på K3 (2010) att de saknar. Detta är något som nu är tillagt men det är fortfarande otydligt för intressenter. En motivering till det val man gjort skulle underlätta för läsare av årsredovisningen.

5.5 Effekterna av ändrade valutakurser

Skillnaden mellan K3 och IFRS, inom området Effekterna av ändrade valutakurser, är att IAS 21 använder begreppet funktionell valuta och således skiljer mellan två olika omräkningssituationer, omvandling till den funktionella valutan och omvandling från den funktionella valutan till rapporteringsvalutan. K3 gör här en förenkling då de inte gör skillnad mellan om en verksamhet är integrerad med det rapporterade företaget eller ej. K3 är således inte alls lika komplext.

Denna skillnad leder sedan till som tidigare nämnts i jämförelsekapitlet att man använder olika omräkningskurser beroende på vilket regelverk man tillämpar. Detta är en skillnad i principer vilket inte ger samma genomslag i praktiken (PwC 2012). Där blir inte skillnaden i hur man omvandlar speciellt stor, antingen räknar man om till den kurs som gällde vid balansdagen eller till den aktuella kursen dagen för transaktionen. De enda poster vilka får en annan kurs beroende på vilken omvandling som görs är icke- monetära poster, det vill säga tillgångar och skulder av icke monetär karaktär. Således är det ingen jättestor skillnad mellan omräkningen beroende på vilket regelverk man tillämpar utan det är mest en fråga om vilka begrepp man använder.

Vi ställer oss undrande till huruvida det faktiskt är nödvändigt att skilja mellan integrerade och icke integrerade verksamheter. Ger det verkligen redovisningen ett extra mervärde? Ett exempel ur verkligheten skulle kunna vara en byggnad som anskaffats utanför verksamhetens hemland och således i en annan valuta. Som tidigare nämnts beror vilken omvärderingskurs man har på huruvida verksamheten är integrerad eller inte. Köptes denna byggnad in på 70-talet kommer vilken metod man använder för att omvärdera denna transaktion, till den valuta som skall användas i företagets finansiella rapporter, spela stor roll. Byggnadens värde kommer således att påverkas av huruvida man skall värdera denna tillgång till kursen vilken rådde på transaktionsdagen eller på balansdagen. Transaktionsdagen ägde rum för över 40 år sedan medan balansdagen är nu. Man kan alltså konstatera att vilken omräkningskurs man använder på utländska transaktioner inte har så stor påverkan på kort sikt men däremot på

lång sikt då kurserna kan fluktuera väsentligt. Valutakurser påverkas naturligtvis av det rådande läget i världsekonomin, om det är hög- eller lågkonjunktur ger en stor inverkan.

5.6 Finansiella instrument

Finansiella instrument är ett väldigt komplext område. IFRS har tre hela standards för att reglera området och K3 har två kapitel. Området är fruktansvärt komplicerat och omfattande. Svårigheten i kapitlen, både i IFRS och K3 är väldigt hög och det är svårt för andra än specialister att kunna tillämpa detta på ett adekvat sätt. Detta är standarder som kommer skapa och redan skapar stora tolknings- och tillämpningsproblem för många företag. I många fall beror dessa problem helt enkelt att informationen att ta till sig angående finansiella instrument är väldigt omfattande.

BFN skickade den 10 september 2012 sina kapitel 11 och 12 i K3 om finansiella instrument på remiss för att få in synpunkter på dess nuvarande utformning och förslag till förbättringar (bfn.se). De har förändrats mycket innan de fått den utformning de har idag. Dock är kapitlen skrivna på ett onödigt krångligt sätt. K3 ger som sagt i jämförelsekapitlet valmöjligheten att antingen värdera till anskaffningsvärdet enligt kapitel 11 eller enligt verkligt värde i kapitel 12. Vi uppfattar detta som att man antingen ska kunna tillämpa det ena kapitlet eller de andra men det är oklart då det ibland finns hänvisningar mellan kapitlen och ibland tas vissa saker upp i båda kapitlen. Detta gör att det blir väldigt rörigt för läsaren. Att ha mer än ett kapitel som behandlar finansiella instrument i K3 leder inte direkt till någon förenkling även om det är positivt att det finns mycket reglering på området. För att förbättra användarvänligheten skulle man kunna skriva mer förklarande och beskrivande kommentarer till punkterna och kanske även förtydliga med ett och annat exempel. Visst att ämnet finansiella instrument är så pass komplext men K3 skall vara en förenkling av IFRS, vilket det är, men det är fortfarande långt ifrån lätt att begripa sig på.

IAS 39 är det kapitel som främst behandlar finansiella instrument då det behandlar redovisning och värdering av dessa instrument. Denna standard skall dock ersättas med en ny, IFRS 9, vilken ligger på remiss för tillfället. Syftet med denna nya standard är att förenkla klassificerings- och värderingskraven för användarna av redovisningen (Nyheter som ska tillämpas i samband med upprättande av bokslut 2012 eller senare, 2013). IFRS 9 föreslås införas 1 januari 2015 (ifrs.org).

IFRS och K3 har valt helt olika sätt att dela upp detta ämne på i olika kapitel, IFRS har delat upp beroende på klassificering medan K3 har gjort en kapitelindelning baserad på vilken värderingsmetod som har använts. Detta är något som bör överläggas innan man gör en förändring av de nuvarande standarderna.

5.7 Förvaltningsfastigheter

Den enda egentliga skillnaden vad gäller förvaltningsfastigheter är att IFRS ger möjligheten till att värdera en förvaltningsfastighet till verkligt värde, vilket K3 inte gör. Standarden IAS 40 redogör för hur man skall hantera dessa verkliga värden. Då K3 ej tillåter värdering till verkligt värde så gör det att den regleringen blir betydligt mindre omfattande. Svårigheten uppstår i K3, när man skall tillämpa andra kapitel än det som endast reglerar förvaltningsfastigheter, vilket leder till att man som användare får försöka att översätta regleringarna för att anpassa dessa till sina förvaltningsfastigheter. K3 hänvisar till kapitel 17 Materiella anläggningstillgångar, kapitel 20 Leasing samt kapitel 27 Nedskrivningar. Detta kan leda till fler egna tolkningar än om det fanns ett tydligt kapitel med vad som gäller för just detta område, med exempel på anpassade hänförliga kostnader och andra liknande hjälpmedel. Vi skulle således vilja ha ett kapitel om bara förvaltningsfastigheter i K3. IAS 40 är omfattande men samtidigt ger det den vägledning ett företag behöver.

Som tidigare nämnts i jämförelsekapitlet kräver K3 i punkten 16.4 att ett företag måste lämna upplysning om verkligt värde. Dock är det viktigt att observera att man enligt K3 ej får värdera till verkligt värde. FAR kritiserar denna formulering i sin bilaga med synpunkter på K3 (2010) där de menar att det inte innebär någon förenkling vilket är ett av syftena med K3-regelverket. Att ta fram denna uppgift om verkligt värde blir kostsamt för företagen då det kräver att de måste låta värdera sina fastigheter enligt verkligt värde och sedan låta dessa värden revideras av en revisor. Dock är det tillåtet att göra detta på aggregerad nivå vilket minskar denna kostnad och verkar som en förenkling för företag med stora fastighetsbestånd.

5.7.1 Komponentavskrivning

Fastighetsägarna tar i sitt remissvar, Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning (K3) (2010), upp ett annat problemområde. Då K3 inte tillåter värdering till verkligt värde och hänvisar till kapitel 17 Materiella anläggningstillgångar gör det att många fastighetsföretag skulle bli tvungna att tillämpa komponentavskrivning enligt punkt 17.4. Det skulle enligt dem leda till ökade kostnader och ett betydligt merarbete vilket Fastighetsägarna anser oskäligt i förhållande till den nytta som skulle kunna erhållas.

Castellum och Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO) är företag som verkar inom fastighetsbranschen, båda har uttryckt starkt missnöje mot att behöva tillämpa komponentavskrivning då de anser att det är alldeles för administrativt betungande för företagen och att den nytta denna metod ger inte överstiger den kostnad som uppkommer. Castellum anser även i sitt remissvar (2010) att komponentavskrivning innehåller för många bedömningar och antaganden vilket gör att metoden inte tillför något mervärde. SABO poängterar också att komponentavskrivning har en förmåga att öka i komplexitet när man genomför renoveringar i de fastigheter man redan innehar (Remissyttrande Upprättande av koncernredovisning (K3) 2010).

Tanken med komponentavskrivningar är god men frågan är om den är bra att tillämpa på just förvaltningsfastigheter. En komponent i en fastighet kan i jämförelse med samma komponent i en annan fastighet ha olika nyttjandeperioder vilket leder till att man inte kan göra en generell bedömning. Det gör att denna urskiljning måste göras enskilt på varje fastighet vilket kan bli mycket tidskrävande. Som Castellum tar upp ovan kommer detta verkligen ge redovisningen en hög grad av personliga bedömningar vilket leder till en osäker redovisning. Precisionen i komponentavskrivningarna kommer förmodligen att bli bättre efter ett antal år av användande då man arbetat fram rutiner för detta.

5.8 Jord- och skogsbruk

I K3 är kapitlet om jord- och skogsbruk väldigt kortfattat och inte enligt Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) alls tillämpligt för svenska företag (Remissyttrande, 2010). I IAS 41 finns hänvisning till en annan standard, IAS 2 Varulager vilken skall vara tillämpligt på jord- och skogbruksprodukter vid tidpunkter efter skördetidpunkten. I K3 antas man kunna göra egna bedömningar av hur man skall redovisa endast med hjälp av ett fåtal råd och kommentarer.

Många jord- och skogsföretag är små familjeägda företag. Detta innebär att de inte uppfyller kraven på att behöva använda sig av K3 och kommer då använda sig av K1 och K2 i första hand. De stora företag som finns, exempelvis Stora Enso, lär använda sig av IAS 41 och kommer således inte vara aktuellt för att använda sig av K3 (Rundfelt 2001). Detta skulle kunna vara anledningen till varför K3 inte har ett så stort avsnitt angående just jord- och skogsbruk. Av den enkla anledningen till att det i denna bransch inte finns många företag i denna storlekskategori.

5.9 IFRS och K3

Vi har i denna uppsats jämfört regelverken IFRS och K3 med varandra för att få fram eventuella skillnader. Vi har hittat skillnader i de flesta standards men vi har valt att fördjupa oss mer i några få utvalda då dessa, enligt oss, innehåller fler samt flest relevanta skillnader. Det vi konstaterat överlag är att skillnaderna oftast är små och vissa är oklart om de ens skulle ge olika värden i balans- eller resultaträkning. Vissa skillnader är dock större och skulle ge mer utslag i praktiken.

IFRS och K3 har som regelverk många likheter: de är principbaserade, omfattande och svårlästa. K3 är idag huvudregelverk i Sverige och har som mål att vara en förenkling av IFRS. K3 innehåller inte lika mycket text och är betydligt förkortat i jämförelse. Att läsa IFRS är som att läsa en skönlitterär roman där principer och vägledningar är djupt inbäddade i fina ord och formuleringar. K3 däremot är kortfattat, rakt på sak och framförallt inte så omfattande. På det sättet är K3 betydligt mer användarvänligt men å andra sidan är det ett rörigt och ostrukturerad regelverk.

5.9.1 IFRSs komplexitet

Enligt det tyska övervakningsorganets verksamhetsberättelse menar Gauffin och Nilsson (2010) att den främsta faktorn till många fel i redovisningen beror på att IFRS är väldigt komplext samt omfattande. Detta leder till att företag inte kan ta till sig all text och information och således inte får till en bra redovisning. Många företag, trots högutbildad personal, förstår inte standarderna tillräckligt och då blir det svårare att uppnå en rättvisande bild. Detta är ett problem IFRS har, de måste förenkla för företagen. Men för att förenkla lär det bli ännu mer omfattande och detta kan leda till ännu större svårigheter.

Anders Bäckström (2009) skriver i sin artikel att de viktiga fördelarna med IFRS är att kvaliteten och jämförbarheten mellan årsredovisningar ökar hela tiden. Dock menar han att nackdelarna med att tillämpa IFRS är att det krävs väldiga resurser för att upprätta en årsredovisning och detta är både tidskrävande samt kostsamt för företag.

Vissa länder har innan IAS-förordningen haft en redovisning som varit mer präglad av IFRS än andra. Detta gör enligt Anders Bäckström (2009) att dessa länder såklart har ett försprång nu då de inte behöver ställa om lika mycket. Exempelvis Sverige har haft en redovisning som varit mer lik IFRS än exempelvis Tyskland (Bäckström 2009). Tyskland har således ställts inför en större utmaning än Sverige och det lär ta fler år innan tyska redovisare känner sig lika hemma i IFRS som svenska. Den svenska redovisningen är mer lik IFRS än den tyska men de är fortfarande långt ifrån lika.

Det finns många fördelar med IFRS, särskilt harmoniseringen som detta regelverk leder till i främst Europa. En ökad jämförbarhet kommer att leda till ökad integration mellan länder. Det är viktigt med en harmonisering även av redovisningen då allt annat tenderar att integreras. Harmonisering är en viktig del vilket ökar jämförbarheten mellan årsredovisningar. Detta syftar till att ge intressenter chansen att jämföra företag ur en objektiv synvinkel.

5.9.2 Ett förenklat K3

Det vi märkt när vi jämfört K3 och IFRS är som sagt att IFRS är mycket mer omfattande på varje punkt men att K3 kanske inte alltid är så lättförstått ändå. Det gäller att hålla förenklingen på en bra nivå så att den inte blir för enkel då risken finns att man missar den vägledning som efterfrågas. Kritik till K3 är att regelverket är så förenklat att det i princip blir omöjligt att följa bara detta regelverk. På sina ställen i K3 står det endast en mening om en viss sak vilket gör att du inte alls kan lita endast på den utan måste söka vägledning i övriga kommentarer eller i ÅRL.

Alla områden regleras inte i K3 men det är trots allt ett principbaserat regelverk vilket gör att man får själv tolka de regleringar som finns för att sedan kunna göra en bedömning av hur man skall göra i sitt eget fall. Dock finns här en svårighet, vilken Ingblad och Lundqvist (2010) påvisar i sitt remissvar till K3, att det bör framgå tydligare i K3 att det är så man ska gå tillväga i de fall man inte finner vägledning. Kapitel 2 i K3 anger att man ska se om det finns

liknande regleringar i andra delar av K3. Frågan vi ställer oss är huruvida detta kommer hjälpa företag om de inte finner vägledning?

K3 är ett regelverk som har fått mycket kritik från olika instanser från det svenska samhället. Den 8 juni 2010 remitterade BFN sitt förslag till allmänt råd med tillhörande vägledning om Upprättande av årsredovisning (K3), exklusive kapitel 11, 12 och 26 (bfn.se). Denna remiss fick många svar med olika synpunkter. Bland annat branschorganisationen FAR kritiserar i sin remiss från 2010 främst användarvänligheten då K3 har både allmänna råd och kommentarer vilka emellanåt är svåra att åtskilja då de behandlar samma saker. Strukturen blir på grund av detta rörig och det inte alltid lätt att förstå hur de allmänna råden och kommentarsdelen korrelerar med varandra.

Ett annat skäl till att K3 blir svårläst är att regelverket hänvisar till svensk lag, ÅRL. Ibland endast genom att citera en eller flera berörda paragrafer och ibland genom att bara hänvisa till en angiven paragraf. Detta gör att det ger ett rörigt intryck vilket också minskar användarvänligheten. K3 grundas på ÅRL vilken är den gällande svenska lagstiftningen. Ibland ställer dock K3 högre krav än ÅRL vilket kan leda till att potentiella förenklingar och vissa förbättringsmöjligheter kan gå förlorade enligt FAR (remissvar 2010).

5.9.3 Oron över K3

K3 ställer liksom IFRS stora krav på användarna och deras redovisning. Dock finns risken att företag som tillämpar K2 avskräcks av att vilja använda K3 eller K4 på grund av komplexiteten och svårigheten i regelverken. Många företag finns dessutom i en gråzon mellan K2 och K3. Ett företag kan vara för stort för att få tillämpa K2 men samtidigt kan K3 kännas alltför komplext då det innehåller för höga krav (FAR remiss, 2010). Det är således en alltför stor skillnad mellan företag som skall tillämpa K2 upp till de som ska tillämpa K3. Detta kan leda till att företag som får använda K2, men som har möjlighet att välja K3, väljer K2 eftersom K3 ställer för höga krav vilket kan leda till en oönskad utveckling av praxis (FAR remiss, 2010).

FAR menar att det borde finnas en lightversion av K3 som skall användas av ”mindre” stora företag. De vill också att K3 skall införas med olika krav för olika storlekar av större företag. Ett exempel på en reglering vilken inte borde återfinnas i en lightversion av K3 skulle kunna vara komponentavskrivning. Dock skulle detta kunna öka användarfientligheten rejält. En ytterligare version av K3 kommer att öka komplexiteten ännu mer och det kommer att leda till att det blir ännu svårare att välja vilket regelverk man skall tillämpa. Dessutom kommer det innebära mer skillnader mellan redovisningen mellan olika storlekar av företag. Klart att det är bra med en förenklad version av K3 för lite mindre företag men det medför också ytterligare svårigheter.

Ingblad och Lundqvist (2010) resonerar också kring avståndet mellan K2 och K3 vilket är ett problem då K2 har många brister för större företag samtidigt som K3 är ett för svårt regelverk. Det uppstår problem, för att mindre företag måste kunna följa ÅRL utan att behöva få alla de

extra krav som ställs i K3. K3 innehåller ett antal avvikelser från ÅRL såsom exempelvis förbud mot poolingsmetoden i K3 vilken är tillåten enligt ÅRL 7 kap. § 23 (Handelshögskolan i Göteborg remissvar K3, 2010).

Det krävs särskilda skäl för att byta från K3 till K2 vilket skapar incitament att välja K2 istället för K3, då det är alltid tillåtet att uppgradera men inte nedgradera. Det finns för närvarande en remiss från Bokföringsnämnden vilken behandlar huruvida det skall bli lättare att byta mellan K-regelverken (Bokföringsnämnden remiss, 2012).

5.9.4 Framtidens regelverk

K3 är ett regelverk som går hand i hand med IASBs harmoniseringsprojekt, IFRS. BFN har utformat K3 snarlikt IFRS på grund av att de vill harmonisera och öka internationaliseringen. Detta då många svenska företag har utländsk verksamhet eller andra förbindelser utanför Sveriges gränser. K3 kan vara en milstaple på vägen till ett helt integrerat regelverk i Europa. K-projekten är något som utvecklats under lång tid och K3 kan vara ett första steg till att i framtiden gå över helt till IFRS.

Då IFRS sedan 2009 även har ett nytt anpassat regelverk enbart för SMEs (Aggestam Pontoppidan 2010) så visar det ett tecken på att de vill skapa ett regelverk även för mindre företag. Frågan är om denna harmonisering behövs, det kanske är bra att det finns lokala regler. Idag är det frivilligt för länder att ansluta sig till och implementera IFRS för SMEs. IFRS för SMEs har som syfte att öka den internationella jämförbarheten mellan små och stora företags årsredovisningar (Aggestam Pontoppidan, 2010). Inom redovisningen är det bra då allt fler företag tenderar att bli mer internationella men frågan är om det behövs för de allra minsta företagen som bara håller sig i Sverige. För dem kanske det passar bättre med ett rent nationellt regelverk anpassat efter vår svenska redovisningstradition.

5.10 Varför finns det skillnader mellan regelverken?

IFRS är ett komplext regelverk vilket gör att skillnaderna främst beror på att K3 ska vara förenklat vilket föranlett BFN att göra en del förändringar. Dessa förenklingar är åtskilliga och något vi stött på löpande i vår undersökning. Särskilt utmärkande är de i avsnitten Ersättningar till anställda och Effekterna av ändrade valutakurser. Här har BFN aktivt valt att ge alternativ till IFRS i form av en enklare reglering. Exempelvis finns det i avsnittet angående ersättningar till anställda fem förenklingspunkter vilka företag som använder sig av K3 kan välja att följa istället för att följa IFRS. Även beträffande valutakursavsnittet finns en förenkling vilket är att i K3 så skiljs det inte åt huruvida en verksamhet är integrerad eller ej.

Skillnader i tradition och vad som anses vara god redovisningssed skiljer sig mellan BFN och IASB, vilka är de som utformar regelverken. I Sverige har vi alltid haft en nära koppling mellan redovisning och beskattning vilket inte finns i samma utsträckning i andra länder. När IASB ska stifta standards har de valt att kompromissa mellan alla länder och på vissa ställen valt att gå ifrån den nära kopplingen mellan redovisning och beskattning. Följer man god

redovisningssed i Sverige anser man att det redovisade värdet även antas skattemässigt. Detta var således något BFN var tvungna att följa under utvecklandet av K3. Vad som anses ge god redovisningssed i Sverige kan skilja sig stort mot andra länder. För att kunna ha ett regelverk som passar alla så kommer det få ändras i vissa länders uppfattning angående god redovisningssed. Det är detta syftet med IFRS är, man vill harmonisera mellan länder så att företag vars bas är i olika länder har samma uppfattning om vad som anses vara god redovisningssed. Detta är ett begrepp som är under förändring och i framtiden kan komma att se annorlunda ut och innebära annat än vad det gör idag.

I Sverige har vi en tradition av försiktighet i redovisningen (Engström 2009). Denna redovisningsprincip är inte lika central inom redovisningen i IFRS vilken är baserad på den marknadsorienterade redovisningen från den anglosaxiska traditionen. IASBs nya föreställningsram har valt att abstrahera försiktighet på grund av att det är svårt att förena med neutralitet i redovisningen (Marton 2012). Detta har även valts bort i K3 men återfinns fortfarande i K2 och K1 (K3-Beslutet är taget. Hur påverkas du? kpmg.com). Detta på grund av att K3 ska efterlikna IFRS så mycket om möjligt. Dock är försiktighet något som all redovisning alltid kommer speglas av men detta kan komma att i framtiden uttryckas på andra sätt än just med begreppet försiktighet.

6. Slutsats

Här dras paralleller för att kunna se en helhet. Vi knyter an till våra frågeställningar i det första kapitlet. Även förslag till fortsatta studier ingår i detta sjätte kapitel.

6.1 Slutsats

6.1.1 Skillnader mellan IFRS och K3

Vår huvudsakliga frågeställning, vilka skillnader som finns mellan IFRS och K3, besvaras löpande i uppsatsens olika delar. Syftet med uppsatsen är att påvisa dessa teoretiska skillnader vilka vi kommer fram till är av varierande omfattning. De standards vi valde ut ansåg vi ha flest och mest relevanta skillnader. Under tidens gång har vi dock kunnat konstatera att det finns många skillnader mellan regelverken men att de inte alltid är så stora, vilket vi initialt förmodade när vi påbörjade detta arbete. De skillnader vi har funnit är dock av ren teoretisk karaktär, huruvida dessa faktiskt ger utslag i praktiken är inget som ligger inom ramen för denna uppsats.

Dessa skillnader mellan regelverken ger olika utslag i praktiken beroende på hur de används. Exempelvis goodwill vilket enligt K3 ska skrivas av medan man enligt IFRS ska tillämpa nedskrivning. Skulle företag inte skriva ned sin goodwill ger detta stor skillnad i jämförelse med K3 där man skriver av goodwillen årligen vilket ger en planmässig värdeminskning. De företag som använder nedskrivning som avskrivning får ett liknande resultat då de skriver ned systematiskt. Effekten blir således likadan som vid avskrivning. Det ger en skillnad i praktiken beroende på användning. Detta gäller även på tillgångar huruvida man väljer att värdera enligt anskaffningsvärde eller omvärderingsmetoden. Då man väljer att värdera tillgångar till verkligt värde i enlighet med omvärderingsmetoden kan man komma fram till att värdet är snarlikt om man hade valt att värdera till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar. I det fall tillgången minskat eller ökat mycket i värde kommer valet mellan metoderna att ge större utslag i praktiken.

I Sverige har vi en tradition av värdering till anskaffningsvärde med avskrivningar. Detta är en stor skillnad i tradition till IFRS vilka anser att värdering enligt verkligt värde samt omvärderingsmetoden med nedskrivningar ger den mest korrekta bilden. I många fall ger detta antagligen en mindre skillnad i praktiken men kan också ge stora skillnader. Detta är något som återkommer i flera av de standards vi undersökt ovan såsom Immateriella tillgångar, Materiella tillgångar, Förvaltningsfastigheter med flera. I dessa standards är det stora skillnader mellan IFRS och K3 i och med att det är stora skillnader mellan hur man värderar och redovisar en värdeminskning. Men K3 ska vara likt IFRS och detta har lett till att skillnaderna har minskat. I K3 är värdering till verkligt värde tillåtet på exempelvis finansiella instrument vilka man även får tillämpa nedskrivning på.

Rent generellt kan man säga att IFRS är mer omfattande än K3. Syftet är att K3 ska vara mindre, lättare och framförallt enklare att förstå. K3 har dock väckt stor uppmärksamhet i samhället, många har åsikter och är kritiska till det. Mycket kritik beror på att det är ett rörigt regelverk till skillnad mot IFRS vilket är bra strukturerat trots dess omfattning. I takt med att utvecklingen av regelverk i Sverige förbättras så drar vi oss närmre och närmre IFRS vilket ger harmonisering som faktiskt är syftet med IFRS. Ett förenklat K3 syftar till att göra det enklare för företagen att ge en rättvisande bild med sin redovisning. Ibland kan dock detta ge motsatt effekt då regelverket är så pass förenklat att det inte ger den vägledning som behövs.

6.1.2 Varför det finns skillnader mellan regelverken?

Vår andra frågeställning byggs upp av jämförelsen och sedan diskussionen mellan regelverken. Vi kommer i diskussionen fram till att skillnaderna beror på flera olika faktorer. En del skillnader beror på att K3 ska vara förenklande i jämförelse med IFRS medan andra beror på skillnader i tradition. Vi i Sverige har dessutom en tätare koppling mellan redovisning och beskattning än andra länder. Den svenska traditionen präglas av en försiktighet vilket kan vara en skillnad jämfört med andra länder. Denna försiktighet utmärker inte längre IFRS och således inte heller K3 som ska vara likt IFRS. IASB anser att försiktighet går emot begreppet neutralitet vilket all redovisning ska präglas av och har därför valt att ta bort begreppet försiktighet. Olika länder har varierande grad av försiktighet, vissa har mer än andra. Sverige är ett land som alltid haft en hög grad av försiktighet på grund av att vi har en redovisning baserad på den kontinentala traditionen. IFRS är nu mer baserad på den anglosaxiska traditionen.

Varför det finns skillnader mellan regelverken beror främst på gamla anor men även på vad som definieras som god redovisningssed i respektive land. När man gör en jämförelse som denna märker man tydligt att det skiljer sig mellan länder. Vid en större undersökning, vilket även skulle kunna omfatta en jämförelse med andra länders nationella regelverk, skulle antagligen ännu fler skillnader komma fram. Detta beror mycket på skillnaden i vad som anses vara god redovisningssed i olika länder. Även beroende på vilka som tjänstgör i IASB vilka influerar till och stiftar IFRS samt gör att det blir skillnader i det regelverket på grund av att man från olika länder har olika uppfattning om begrepp så som god redovisningssed, rättvisande bild samt försiktighet. Det är detta som gör att det finns skillnader mellan K3 och IFRS, ett svenskt och ett internationellt regelverk.

6.1.3 Framtidens redovisning

En utopi för IASB och EU är att alla länder i framtiden kommer ha ett integrerat regelverk. Dock finns en svårighet med att implementera full IFRS i just Sverige eftersom vi har en tätare koppling mellan redovisning och beskattning till skillnad från vissa andra länder.

Redovisning är ett ämne som är under ständig utveckling. Om ett antal år kan vi komma att ha samma regelverk världen över om harmoniseringen fortsätter i samma takt. K3 är ett första

steg för svensk redovisning att komma närmare den internationella normgivningen. Sammanfattningsvis kan vi konstatera att svaret på frågan i titeln, huruvida K3 är en svensk version av IFRS, är ja.

6.2 Förslag till fortsatta studier

Inom detta ämne finns det mycket som debatteras i skrivandes stund. Vill man fortsätta på spåret jämförelse så skulle en jämförelse mellan IFRS och amerikanska GAAP vara intressant. En frågeställning skulle då kunna vara vilka skillnader det finns mellan dessa regelverk. Detta med tanke på att IASB och FASB vill harmonisera redovisningen i världen vilket dock är komplicerat. Ett annat förslag till fortsatta studier skulle vara att gå in på djupet i K3 och ställa sig frågan: Är K3 verkligen ett förenklingsregelverk?

Källförteckning

Tryckta källor

- Andersen, Ib. *Den uppenbara verkligheten-Val av samhällsvetenskaplig metod*. Studentlitteratur AB Lund 1998.
- Arbnor, Ingeman. Bjerke, Björn. *Företagsekonomisk metodlära*. Studentlitteratur AB Lund 1994.
- Backlund, Samuel. Edvardsson, Sune. Månsson, Johan. Nobrand, Jenny. Olsson, Monica. Stralström, Christian. Ben Salem, Helena. Lööw, Anna. Nilsson, Olle. Nordenadler, Cecilia. Pettersson, Anna Karin. Söderlund, Karin. *K3 i praktiken, PwC:s handbok vid tillämpning av K3*. Studentlitteratur AB Stockholm 2012.
- FAR Akademi. *IFRS-volymen 2012*. V-Tab Avesta AB 2012.
- FAR Akademi. *Samlings-volymen 2012 Redovisning*. V-Tab Avesta AB 2012.
- Holme Magne, Idar. Solvang Krohn, Bernt. *Forskningsmetodik-om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Studentlitteratur AB Lund 1997.
- Marton, Jan. Lumsden, Marie. Lundqvist, Pernilla. Pettersson, Anna Karin. *IFRS – i teori och praktik*. Sanoma Utbildning Stockholm 2012.
- Smith, Dag. *Redovisningens språk*. Studentlitteratur AB Lund 2006.

Regelverk

- BFNAR 2012:1 (K3)
- IAS 1- 41
- IFRS 1-13
- ÅRL

Webbsidor

- BFN. *Inkomna svar på "Upprättande av Årsredovisning (K3)"*. Hämtad 20 april 2013. <http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/remissvar-k3.aspx>
- BFN. *Inkomna svar på "Årsredovisning och koncernredovisning (K3) kapitel 11 och 12"*. Hämtad 25 april 2013. <http://www.bfn.se/remisser/remissvar/K3%2011-12/remissvar-k3-11-12.aspx>
- BFN. *K-projektet*. Hämtad 4 april 2013. <http://www.bfn.se/aktuellt/aktuelltprojekt.aspx>
- BFN. *Uttalande om byte mellan K- regelverk*. Hämtad 20 april 2013. <http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/remiss-byte-mellan-k-regelverk.pdf>
- BFN vägledning. *Årsredovisning och koncernredovisning*. Hämtad 4 april 2013. <http://www.bfn.se/REDOVISNING/VAG/VL12-1-K3-kons.pdf>
- Castellum. *Remissvar. Bokföringsnämndens vägledning "Upprättande av årsredovisning (K3)"*. Hämtad 21 april 2013. <http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/castellum-remissvar.pdf>
- Deloitte. *IASB Board Member History*. Hämtad 2 april 2013. <http://www.iasplus.com/en/resources/resource3>
- Deloitte. *Standards*. Hämtad 25 mars 2013. <http://www.iasplus.com/en/standards>
- Ernst & Young. *Välkommen till K3-Allt du behöver veta om det nya redovisningsregelverket*. Hämtad 2 april 2013. http://www.ey.com/SE/sv/Services/Assurance/Accounting-Compliance-and-Reporting/K3_main
- FAR. *FAR- uttalande förenklar övergång till komponentmetod för fastigheter*. Hämtad 23 april 2013. <http://www.far.se/FAR-aktiva/Nyheter/FAR-uttalande-forenklar-overgang-till-komponentmetod-for-fastigheter/>
- FAR. *Remissvar. Bokföringsnämndens vägledning. Upprättande av årsredovisning (K3)*. Hämtad 19 april 2013. <http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/Far-remissvar.pdf>
- FAR. *Remissvar, bilaga: FARs synpunkter kapitelvis*. 23 april 2013. <http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/Far-remissvar.pdf>

- Fastighetsägarna Sverige. *Remissvar. Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning (K3)*. Hämtad 23 april 2013.
<http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/fastighetsagarna-remissvar.pdf>
- Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet. *Remissvar*. Hämtad 19 april 2013.
<http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/gu-remissvar.pdf>
- IFRS. *IFRS 9: Financial instruments (replacement of IAS 39)*. Hämtad 25 april 2013.
<http://www.ifrs.org/current-projects/iasb-projects/financial-instruments-a-replacement-of-ias-39-financial-instruments-recognition/Pages/financial-instruments-replacement-of-ias-39.aspx>
- KPMG. *Hur påverkas fastighetsbolagen av K3?* Hämtad 23 april 2013.
<http://www.kpmg.com/se/sv/branscher/bygg-fastigheter/sidor/fastighetsbolag-k3.aspx>
- KPMG. *K3-Beslutet är taget. Hur påverkas du?* Hämtad 17 maj 2013.
<http://www.kpmg.com/se/sv/kunskap-utbildning/nyheter-publikationer/nyhetsbrev/perspektiv/perspektiv-nr-3-2012/sidor/k3-beslutet-ar-taget-hur-paverkas-du.aspx>
- LRF. *Remissyttrande. Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning*. Hämtad 21 april 2013. <http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/LRF-remissvar.pdf>
- SABO. *Remissyttrande Upprättande av årsredovisning (K3)*. Hämtad 22 april 2013.
<http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/sabo-remissvar.pdf>
- Skatteverket. *Handledning för sambandet mellan redovisning och beskattning 2013*. Hämtad 2 maj 2013.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=RTN0000943D>
- Sten-Eric Ingblad och Pernilla Lundqvist. *Remissvar*. Hämtad 19 april 2013.
<http://www.bfn.se/remisser/Arkiv/K3/Ingblad-Lundqvist-remissvar.pdf>

Artiklar

- Alali, Fatima. Cao, Lei. *International financial reporting standards – credible and reliable? An overview*. Hämtad 26 mars 2013.
<http://dx.doi.org.ezproxy.ub.gu.se/10.1016/j.adiac.2010.02.001>
- Carmona, Salvador. Trombetta, Marco. *The IASB and FASB convergence process and the need for ‘concept-based’ accounting teaching*. Hämtad 26 mars 2013.

<http://dx.doi.org.ezproxy.ub.gu.se/10.1016/j.adiac.2010.03.003>

- Balans nr 2 2010. *Färre nedskrivningar än väntat*. Hämtad 23 april 2013.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN00005FC6>
- Balans nr 12 2011. *Nyheter som ska tillämpas i samband med upprättande av bokslut 2012 eller senare*. Hämtad 25 april 2013.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN0000626A>
- Aggestam Pontoppidan, Caroline. *IFRS för SME-hur, när, varför?* Balans nr 4 2010. Hämtad 2 maj 2013.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN00006014>
- Arnell, Göran. Nordlund, Bo. Månsson, Johan. *Övergång till komponentavskrivning i K3*. Balans nr 4 2013. Hämtad 23 april 2013.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN00009F07>
- Bäckström, Anders. *Tuff utmaning att tillämpa IFRS*. Balans nr 2 2009. Hämtad 23 april 2013. <http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN000064CB>
- Engström, Stefan. *Bokföringsnämnden och rättvisande bild*. Balans nr 8 och 9 2009. Hämtad 17 maj 2013.
<http://www.auditor.se/artiklar/Bokf%F6ringsn%E4mnden%20och%20r%E4ttvisande%20bild.pdf>
- Ericsson, Johan Lindgren, Katarina. *Resultat- och balansräkningen som försvann?* Balans nr 11 2011. Hämtad 25 april 2013.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN00005FA9>
- Gauffin, Björn. Nilsson, Sven-Arne. *Rörelseförvärv enligt IFRS 3-sjunde året*. Balans nr 12 2012. Hämtad 20 april 2012.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN00009736>
- Gauffin, Björn och Thörnsten, Anders. *Goodwillnedskrivningar 2009, en svårbedömd historia*. Balans nr 8 och 9 2010. Hämtad 23 april 2013.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN00003809>
- Marton, Jan. *Inblick: Innehållet är viktigare än ramen*. Balans nr 11 2012. Hämtad 17 maj 2012. <http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN0000963F>
- Marton, Jan. *Rörelseförvärv- en evig redovisningsfråga?* Balans nr 11 2011. Hämtad 20 april 2012. <http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN00005FA3>

- Rundfelt, Rolf. *Internationellt: IAS 41 Agriculture Gamla IASC har gett ut sin sista rekommendation*. Balans nr 3 2001. Hämtad 2 maj 2013.
<http://www.farkomplett.se.ezproxy.ub.gu.se/?docId=TN00006DC3>
- KPMG: *Redovisning av finansiella instrument enligt K3*. Hämtad 16 april 2013.
<http://www.kpmg.com/SE/sv/kunskap-utbildning/nyheter-publikationer/publikationer-2012/Documents/Redovisning%20finansiella%20instrument%20enligt%20K3.pdf>